

Matiyu

¹ Inyerte tisa kuwunun Yisa Kristi, usaun in Dauda, usaun Ibrahim. ² Ibrahim wadi uchifin Ishaku, a Ishaku uchifi Yakubu, a Yakubu uchifin Yahuda nin nuaname. ³ uchifin Parez nin Zaraha unuzun kumantin Tamar, Parez uchifin Hasruna, Hasruna uchifin Arama. ⁴ Arama wa maru Aminadaba ku, Aminadaba mara Nahashuna ku, Nahashuna mara. ⁵ Salmuna ku, Saalmuna mara Bu'az ku unuzu kumantin Rahab, Bu'az mara Ubida ku, unuzu kumantin Ruth, Ubida mara Jesë ku. ⁶ Jesë wadi uchif ngoh Dauda, Dauda mara Solomon ku, unuzun kitin wanin Uriya. ⁷ Solomon wadi uchifin Rehoboam, Rehoboam mara Abija ku, Abija mara Asa ku. ⁸ Asa mara Jehoshapat, Jehoshapat mara Joram ku, Joram wa maru Uzaya ku. ⁹ Uzaya mara Jotham ku, Jotham wa di uchifin Ahaz, Ahaz mara Hizikiya ku. ¹⁰ Hizikiya mara Manasa ku, Manasa mara Amon ku, Amon mara Josaya ku. ¹¹ Josaya mara Jikoniya ku nin nuane kubin kifuzun nonon Israila udumun u Babila. ¹² Kimalin kifuzu udu u Babile, Jikoniya mara Shealtiel ku, Shealtiel mara Zarubabel ku. ¹³ Zarubabel mara Abiud ku, Abiud mara ilayikum ku, Ilayakum mara Azor ku. ¹⁴ Azor mara Zadok ku, Zadok wadi uchifin Achim, Achim wadi uchifin Eliud. ¹⁵ Eliud wadi uchifin Ileza, Ileza mara Mattana ku, Mattana mara Yakub ku. ¹⁶ Yakub mara Yusufu ku, ulessin Maremu ulenge na awa maru Yisa ku

unuzu kitene, ulenge na idin yicighe Kristi. ¹⁷ Vat naji aji uyiru kitin Ibrahim udak kubin Dauda aji likure nin na nassari, uyiru kubin Dauda udu kubi ko na iwa yiru nani udu u Babila aji likure nin na nassari. ¹⁸ Kumanti Yisa Kristi wadi nafo nengenari. Unene Maremu wa yiinnin aba su ilugma nin Yusufu, a na isa su ilugma ba iseghe nin liburin in Fip Kutelle. ¹⁹ Ulesse Yusufu wadi unan fiu Kutelle, na awa di nin su a nighe ncin nan nya nanit ba. Bara nani awa di nin su asughe likire. ²⁰ Na awa di kpilizu ni leli imone, unan kadura Kutelle da kitime nan nya namoro, aworo, YUsufu, uusaun Dauda, na uwa lanza fiu in woru uyiru Maremu ku a so uwanife ba, bara fisudu fo na fidi nanya liburi me unuzu kitin Ruhu ulauwari. ²¹ Ama maru gono, uma yichu lisame Yisa, bara amma tuchu anit me nanya nalapi mine.” ²² Vat nilele wase bara inan kulo imon ile na Cikilari wa belli nnu nanan liru nin nu me, a woro. ²³ “Yenen kubura ma ti liburi kumaru gono, ima yicu lisame immanuel, uninare Kutelle ligowe nan ghirik.” ²⁴ Yusufu fita nanyan moro me asu nafo na unan kaduran Cikilare na bellinghe, ayira Maremmu ku aso uwanime. ²⁵ Nanya nani iwa so lisosin nless nin wanii, na izuro ba udu kubi kongo na awa maru. A na lisan gone Yisa.

2

¹ kube na iwa maru Yisa ku in Baitalami un Yahudiya nayiri tigoh in Hiridus, amon anitt anan yiru yenju niyini kusari kitene nin Urushal-ima da ida woro, ² Adin weri ulenge na ina

marughe ugoh na Yahudawe? Tina yene fiyini mere kusari kitene unnare ti da tida zazinghe.”
³ Na ugoh Hiridus in lanza nani, ayi me nin na nitin Urushalima fita vat. ⁴ Hiridus pitirino a didya na Priest nin na nan ninyerte nanit vat kiti kirum, anin tirino nani, “Nweri ima Kristi ku?” ⁵ I woro ghe nenge, “In Baitalamin Yahudiya, bara imon ile na nyan lirun nuu Kutulle na nyertin nari ine, ⁶ 'A fe, ubaitalami, in myin Yahudiya, na fere ubene nan nya na nan bun Yahudiya, nani nan nya fere unan tigo ba nuzukuulenge na ama su libya nanit nig Israila.” ⁷ Hiridus tunna ayicila anan yiru vat likire a tirino nani in dert kubi kongo na fiyine na nuzu. ⁸ A to nani udu ubaitalahmi, a woro, “Can idi piziru ubeleng gono seng. Asa i se ghe, dan ida belli, bara meng wang nan do in di zazinghe.” ⁹ Na i lanza ugowe ku, i kiffo libau i nya, fiyine na ini yene kusari kitene tunna ncin nbun mine fidi duru fiyisina kiti kirum dert kiti kanga na gonon diku. ¹⁰ Na iyene fiyinie, isu ayi abo nin liburi libo kang. ¹¹ Itunna ipira nan nya kilare iyene gone nin nene Maryamue. Itumuno izazin ghe. Itunna i puzuno tika mine i nakpaghe imon ile na i ming mun, izinariya, lubban a kwul. ¹² Na ise uwannu nataf kiti Kutelle nan nya namorona iwa kpilin kitin Hiridus ba, ifita i yira nlong libau ugang ukpillu kipin mine. ¹³ Na inung nna nya, Gono kadura Kutelle tun na a da kitin Yusufu nan nya namoro, a woroghe, “Fita uyiru gono, kinesse nin nene urum udu uMasar, udi so kikane se kubi kongo na mbellin fi uliru bara

na Hiridus ma pizuru gone a molu kining.” ¹⁴ A tunna nin kitik ka ne afitu a yauna ggono kinese nin nene inya mun ucindu umasar. ¹⁵ Awa di so kikane udi duru kubin nkul in Hiridus, ulire nan kulo na cikilare wa bellin kitin nnan liru nin nuu Kutelle, “Unuzun nan nyan Masar nna yicila usaun ning ku.” ¹⁶ Na Hiridus iyene anitt ayinjing ane nrusuzo ghe, ayi nana ghe kang, ato idi molusu nnono ni lirine vat na niwadi in Baitalahmi, udu ligan nminne vat, ucizunu na kus aba utolu kadas nalenge na idurun ba, nafo kubatino kube na awa lanza Ubeleng nan nyan tinu na nit ajinjin ghe. ¹⁷ Ulirue u ni wa kulo vilengwe na iwa bellin kitin Irimiya unan liru nin nuuKutelle. ¹⁸ “I wa lanza liwani nan nyan rama, kuculu nin tiyom a liburi lisirne, Rahilla di kuculu nnono me.” ¹⁹ Na Hiridus nku gono kadura Kutelle da kitin Yusufu nan nya namoro in masar. ²⁰ “Aworu, Fita, yauna gono kinese nin nene, udo nan nyan nmin Israila.” ²¹ Yusufue fita, a yauna gone nin nene, ada nan nya nmin Israila. ²² Na alanza Arkila usari di tigon yahudiya kudurun ncife, Hiridus, fiu kiffo ghe na ado ba, vat nin woru Kutelle nwonunghe kutuf nan nya namoro, ana lassina udu nmin ngalili. ²³ Amini ana wa dak ada da so nkan kipin na idin yiccu kinin unazarati, inan kulo uliru na iwa bellin tinu na nan nliru nnu Kutelle ima yiccu ghe kunan Nazarat.

3

¹ Na yiri ane Yohanna unan Shitizinu nanit nmyen wa dak adin bellu nliru ntucu nan nya

ntene in Yahudiya a woro, ² “Sunan alapi, bara kipin tigo Kutelleŋ nda duru.” ³ Bara amere ulele ulenge na iwa bellin ubelen me nnu Ishaya unan liru nin nuu Kutelleŋ, a woro, “Liwui umong din yiccu nan nya ntene, 'Kelen libau ncikilari, kelen ulin mine nan-ghe.’” ⁴ Imon kidowo in Yohanna wa di kukpa kuron komiari a likpa na liwa terin kutino me. Imonli me wa di acin ni titong. ⁵ Anan Urushalima, nin Yahudiya a vat nigbiri nkilinu kurawan urdun wa nuzu ido kitime. ⁶ Awa shintu nani nan nyan nmyen kurawan urdun, a icin bele alapi mine. ⁷ Kube na awa yene liigo na Farisawa nin na Saddukiyawa ucin fak kitime a shintu nani nmyen, a woro nani, “Anung kumat niyii timung, gharin wunung minu atuf ina ni din cum kiti tinana nayi na ti din ciinu?” ⁸ Nutunong kumat ko na ku batiina usunuu na lapi. ⁹ Ana iwa kpiliza i woro nan nya mine, 'Tidi nin Ibrahim ucif bit.' Bara ndin belu minu Kutelleŋ wasa ana Ibrahim ku nnan nono ko kiti na tala alele. ¹⁰ Nene imali ciu gidowo litino naca. Vat kuca kongo na ku mara kumat kucine ba ima kowu kunin iti kunin nan nya nla. ¹¹ Meng din shintu minu nmyen i sun alapi mine. Ame ulenge na adin cinu kidun nighe a di nin likara a katini, na meng wang batin in yaun akpatak me ba. Ame ma shintu minuu nin Ruhu Ulau a ula. ¹² Ku puruk me di nacara me, ama shintulu a nutun alkama nan nya kusheri lan, ama nin ciu alkame nan nya filai. Nani ama nin juju kusheri nin la ule na uma so ubico ba.” ¹³ Yisa tunna a fita a da kurawan urdun unuzun in Galili kitin Yohanna ada shintin ghe nmyen.

14 Ame Yohanna ta usu nworu a nantinghe, a woro, “Meng din piziru fe shintini nmyen, fe uni nna da kiti nigha?” 15 Yisa kpana a woro ghe, “Yinna nani nene, bara udi gegeme kiti bite tikulo katwa kacine vat.” Yohanna yinnin ghe mun. 16 Kimal nshintin ghe kule, Yisa nuzu nan nyan nmyene mas, na nin molu kubi ba, i punghe kitene kani. A yene Uruhu Kutelle utolu kadas nafo kuwullung udak kitime. 17 Itunna liwui nuzu kitene Kutelle liworo, “Ggono nsu kibinai Nighari kane. Ndin lanzu mmang me kang.”

4

1 kubi kongo na Uruhu wa yiru Yisa ku udu na kusho bara Shintang di dumun nghe. 2 Na a su ukotu nayi, a yiri akut anas, nin limot a kut anas, Kukpong da ghe. 3 Shintang da woro ghe, “Andi fe gono Kutelle ri kpilia atala alele a sofi imonli.” 4 Yisa kawaghe a woro, “Ina nyertin, 'Na nin nemaliari cas unit ma ti ulai mun ba, sei nin liru ule na unuzu nnu Kutelle.'” 5 Shintang kuru a yiraghhe a piramuun nan nya kipin kilau a ghantinghe fitulleri kuti nlira, 6 a woro, “Andi fe gono Kutelle, yinna udiu kutyin bara ina nyertin abati nono kadura me, isu-uchafe, 'Tutung ima kpafi nin na chara mine,' bara 'Uwa riu kubunu fe kitene kutala.’” 7 Yisa woroghe, “Ina nyertin 'Tutung na uwa dumun Kutelle fe ba.’” 8 Shintanghe kuru a yira ghe a domun likup lizallang a durso ghe nipinpin nan nimong igegeme in yeh vat. 9 A woroghe, “Illenge imone mba niyi ining vat, uwa tumun uzazini.” 10 Kikanere Yisa nin woroghe, “Nyaa

kikane Shintang! Bara ina nyertin 'Kutelle fere chas uma zazinghe, usu ghe liru.'" ¹¹ Kikanere Shintanghe nyaa a chibhe, nono katwa me tunna idasu ghe katwa. ¹² Na Yisa nlanza ikifo Yohanna ku, a tunna a kpilla udu Ugalili. ¹³ A cino Unazaret a di son in Kaparnaum, susut nin kurawan Ngalili, kagbiri nan Zabulun nin Naphtali. ¹⁴ Ilenge imone wa tinani inan kulo imon irika na Ishaya unan liru nin nu Kutelle wa belin, ¹⁵ "Nyin Nzabulun nin Naptalin, udu kusari kurawa, nbun Urdun, Galilli un nawurmi! ¹⁶ Anit alenge na iwa sosin nanya sirti nyene nkanang midya, nin nalenge na iwa sosin kiti nkul nin kuyoli nkule, nkanang wa do kiti minee." ¹⁷ Kubi konere Yisa tunna-nbelle ani, "Sunan matiza mananzang, tigo-kitene kanae nda susut." ¹⁸ Kube na a wadin cin ngau kurawan ngalili, a yene awaba linuana, Simon na iwa yicu nghe Bitrus, nin Andrawus gnana me, idin dwang, bara na inung anan kifi zu nibo. ¹⁹ Yisa woro nani, "Dofinon ni, mba kpiliu minu iso ana kifizu nanit." ²⁰ Itunna isuna ndwan-ghe idofinghe. ²¹ Na Yiisa nleu ubun nin cinne, a yene amon-a waba linuana, Yakub usaun NZebadi nin Yohanna gwana me. Nan nya nimon cin kitenen myeene ligowe nan chif mine, nke nimon ndwanghe. A yicila nani, ²² ituunna isuna imon ncin kitene nmee nin chif mine idofin nghe. ²³ Yisa tunna ngalu nan nya Ngalili, ndursuzu nan nya natii nlira mine, abelle na ni uliru tigo kite nee kane, ninshizinu na nan tikonu ngangang nan nya nanite. ²⁴ Uliru kitene me mala kiti nyanyan Insiriya, anitee da nin lee na iwa-di nin tikonu kiti mee ngangang nan na

lee na agbergenu nkifo nani. Yisa shino nin nghinu. ²⁵ Ligozin nanit Ngalili, Udakafolis, nin Urushalima, Uyahudiya, nin kapinaum Urdun.

5

¹ Na Yesu wa yene ligozin nanite, a ghana kitene likupi na a so kutyen, nono katwaa me da kitime. ² A puno uunuu atunna ndursuzu nanii a woro, ³ “Anan maoriari alenge na iidi likimon nruhu, kipin tigo Kutelle kin minere. ⁴ Anan maoriari alenge na idi tiyom. ⁵ Anan mmariari anan lazun nkune-kune, bara ima su ugadun nyii. ⁶ Anan mmariari alenge na idi kukpon nin kotuzu nayi nsu katwa kacine, ima ti nani ishito. ⁷ Anan mmariari alenge na idin nin kune-kune, inung wang mase nkune-kune. ⁸ Anan mmariari alenge na idinin nibinayi ni lau, inughere ma yenu Kutelle. ⁹ Anan mmariari anan gafizu lissosin limang, ima yiccu nani nono Kutelle. ¹⁰ Anan mmariari alenge na idi tizu nani nanya niu bara katwa kacine, tigo kilari Kutelle maso tin mine. ¹¹ Anan mmariari anunghe na idin tizu minu tinanayi nin niu, sa idin bellu imon inanzang natimine bara lissaning. ¹² Sun ayiabo kan nin lanzun mang, bara na uduk mine udiandyawari kitene kani. Nanere wang anit wa tizu nono katwa alenge na ina yarin minu uniu. ¹³ Anunghre nto nyii ulele, asa nto nta rututu, miba ti inyizari miti mamas? Na midu nin katwa kacine tutung ba, asa igutuna minin ipatila nin nabunu. ¹⁴ Anughere nkanang nyii. Kipin kanga naki tardin kitene likup na ki nyeshin ba. ¹⁵ Nanere wang na anit wasa

ita ula npitilla iwufu unin nanya kukuzung ba, sedei itarda unin kitin banju npitilla, unan niza anan kilare nkanang. ¹⁶ Sunan nkanang mine baltu nbun nanit vat, nani mati kogha yene adu mine, inan su liru Ncifn mine na adi kitene kani. ¹⁷ Na iwa yenje nafo nna dak nda musuzu uduka sa katwa nadura Kutelle ba. Na nna ndak nda musuzu ba, kuluzun tininari. ¹⁸ Kidegenari ndin bellu minu, uyii nin kitene kani ba malu, ama na ligbula sa fiyerte nanya nduka ma malu ba, se ikuluna imon ilenge na ina yerti nanya vat. ¹⁹ Bara nani, vat ulenge na apuro uduka cingilin nanya tiduka, anin dursuzo among isu nani, aba so unit ubene nanya kilari tigo Kutelle. Vat ulenge na adi dortu, akuru adursuzo tinin ima yiccughe unit uduka kilari tigo Kutelle. ²⁰ Ndin bellu minu, asa na katwa kacine mine katin kan nanan dursuzo nan na Farisawa ba, na iba piru nanya tigo Kutelle ba. ²¹ Inan lanza uliru ulenge na iwa bellu anan burne, 'yenje iwa molu unit,' nin woru, 'ulenge na amolo unit apira nanya licin nshara.' ²² Meng ule din bellu minu, unit ulenge na ata tinanayi nin gwana, ama piru licin nshara. Ame ulenge na aworo ngwana, 'Fe ulalaghari!' Ama piru nacara tigo. Ulenge wang na woro 'fe di hem!' Ama piru nanya kuwu nla. ²³ Bara nani asa uma du nni nimon nfillufe nbun Kutelle, unin lizino nin kon kulapi kurika na kudi kitik fe nin gwana, ²⁴ suna imon fillu fe nanuwa nakpa ba. Tu kpilla udi kyele kulape nin gwanafine, unin kpillin uda nakpa imon nfillu fe kiti Kutelle. ²⁵ Yinna mas ikyele uliru nati mine nin lenge na adi cinu udu nin fi ngan Go a

idutu libau ucin du kuti nsharawe, bara awa do ninfi kiti nnan su nshara, ame unan sharawe di nakpafi naccara kudugari, anin di pirinfi nanyya kutii licin. ²⁶ Kidegenari ndin bellu fi na uma nuzu nanya licin lole ba, se ubya vat nikurfung ilenge na idi dortufi. ²⁷ Ina lanza ulire na iwa woro, 'Yenje iwa nozo nin nawanin ndas.' ²⁸ Ama meng woro minu, vat ulenge na ayene uwani, ata kuna niyizi me nanya kibinai, amala usu linoni ningheri une. ²⁹ Andi liyizi ncara ulimefe din tizufi usu kulapi, kawurno lining ufillin. Bara uma katin fi nin caut nbara umong ugap kidowofe nana, nnun woru kidowofe vat piru nanya nla. ³⁰ Andi ucara ulime fe matifi kulapi, werne unin ufillin. Bara uma katinfi nin caut umong ugap kidowofe nana, nnin woru kidowofe vat piru nanya nla. ³¹ Iwa woro tutung, 'Vat nlenge na ako uwani, na anighe iyerte nmalu nilugma.' ³² Meng ule din bellu minu, vat na ako uwani me, andi na kitene kulapin nozu nin nalilime ba, ataghe unan nozu nin nnalilimeari une. Vat tutung ulenge na ayauna uwani ule na ina ninghe iyerte nmalu nilugma, adi kulapin nozu nin nawanin bidibidi. ³³ Tutung, ina lanza iwa bellu anit nayiri nburne, 'Yenje iwa su isilin kinu, ama sun imon ile na isulo mung kitin Cikilari.' ³⁴ Meng ule din bellu minu, na iwa su isilin ba, sa nin kitene kani, bara na kutet tigo Kutelleri; ³⁵ Sa nin kutyin, bara kiti na kiti liyisin nabunu Kutelleri, sa nin Urushalima, bara na kipin Ngo Udyawari. ³⁶ Na uwa sillo nin litife ba, bara na uwasa ukpilla titife tita tibo sa tisirne ba. ³⁷ Na 'kidegen mine so kidegen,' kinu mine

so kinu.' Vat nimon ilenge na ikatin ilele, inuzu kitin Shetanari. ³⁸ Ina lanza iwa woro, 'Liyizi yita nnu liyizi, a liyini nnu liyini.' ³⁹ Ama Meng nworu minu, yinnan, icuce minu, Vat ulenge na aparshin kuwan ncara ulime, kpilaghe kucara ugule tutung. ⁴⁰ Andi umong bolo kultukfe, anin din pizuru udu ninfi kityii shara, sughe amuunu ugudunfe ku wang. ⁴¹ Andi umong tafi udi kaghe ncin fimel firum, can ninghe timel tiba. ⁴² Vat ulenge na atirinfi naghe, tutung yenje uwa nari ubalu nnit ule na adi nin su nbalu nimon kitife. ⁴³ Inan lanza iwa woro, 'Ta usu ndofin kupofe unari unan nivirafe. ⁴⁴ Meng woro minu, 'ta usu nnan nivira fe, usu anan tizufi nanya nniu nlira, ⁴⁵ bara inan so nono Ncifi mine ulenge na adi kitine kani. Ame din tizu uwui tutuzo kuneen nnan magunta nin nit ulau, asa a toltuno uwuru me tutung vat, kuneen nnan sali kulapi nin nan kulapi. ⁴⁶ Fewang ti usu nalenge na idi nin sufere cas, uyapin udukari umase? Na anan sesu ngandu dinsu nani wang ba? ⁴⁷ Andi udin su ilip nan linuwna nmang, nyaghari udin ukatina among? Na alumai wang din su nani ba? ⁴⁸ Bara nani sun lidu lidert, nafo na Ucif mine kitene kane di dert.

6

¹ Yiran seng bara iwa su katwa kacine mine bara uyenju niyizi nanit asirne, iwa su nani na ima se uduk kitin Ciff mine na adi kitene kani ba. ² Asa ima fillu unit imon, na iwa fo kulantun nbun mine nafo na anan liya kiti din suzu nanya tibau a nilarin lira ba, bara inan

se liru nanit asirne. Kidegen ndin bellu minu, imal seru uduk mine. ³ Ama andi uma fillu, na uwa yinni ucara ugule fe yinnin imon irika na udin sue ba, ⁴ Asa uta nani, ufillu fe mayitu nanyan nyeshinu, Ucif fe tutung na adin yenju nanya liyeshighe manifi uduk. ⁵ Tutung andi ima ti nlira, na iwa su nafo anan liya kiti ba, bara inung dinin su iyisizin nanya nati nlira nin ngau libau, anit nan yenje nani. Kidegen ndin bellu minu, inung mal seru uduk mine. ⁶ Anung andi ima ti nlira, piran nanya npiit natii mine. Tursun nibulung mine, inin ti nlira udu kitin Cif mine ulenge na adin yenju nanya liyeshin. Ame tutung Ucif mine na adin yenju nya liyeshine ma timinu uduk. ⁷ Tutung andi ima ti nlira, na iwa lawan kpilzu nliru urume tibatiba nafo alumai ba, bara inung din yenju nafo ngbardang liru minere mati ilanza nani. ⁸ Bara nani yenjen iwa yita nafo inughe, bara Ucif mine yiru vat nimon irika na idi nin suwe a na isa tiringhe ba. ⁹ Bara nani, tan nlira nafo nenge: 'Ucif bit nanya kitene kani, kusu lissafe. ¹⁰ Na tigofe dak, na isu imon nayife nyii nafo na idin sue kitene kani. ¹¹ Nanari kitimone imonli liyirin. ¹² Kala nari tire bite, nafo na arike wang din kalzu na lenge na tidin dortu nani tire. ¹³ Tutun na uwa do ninghirik kitin maluzu ba, ama bolo nari ncara shintan: bara kipin tigowe kinfere, likara nin gongon uyaunu nene udu saligan. Usonani.' ¹⁴ Bara asa idin kalzu anit alapi mine, ucif mine kitene kani wang ma kalu amin alape. ¹⁵ Ama andi na anung din kalzu alapi na lenge na idin su minu

ba, nanere wang na ucif mine ma kalzu amin alape ba. ¹⁶ Nanere tutung andi ima su ukotu nayi, na iwa timoro nafo anan tiyom ba, nafo na anan liya kiti dinsu inan ta anit yinno inung din su ukotu nayi. Kidegen ndin bellu minu inung nmal se uduk mine. ¹⁷ Ama anung andi imasu ukotu nayi, ikusu timuro mine lau itiza nnu. ¹⁸ Bara anit wa yinnin idin kotu nayi. Ame Ucif mine na adin yenju usanme ma nimunu uduk. ¹⁹ Na iwa ceo atimine utamani nanya nle uyie ba, kiti kanga na kijiji nin binju din li, nin kiti kanga na akiri din kuluzu i tuzuzu. ²⁰ Na ceun ati mine utamani kitine kani, kiti ka na kijiji nin biju wasa inaza ba, kiti kanga na akiri wasa ipuro ituzuzu ba. ²¹ Kiti kanga na utamani fe duku, kikanere wang kibinayi fe ma yitu ku. ²² Liyizi, linere upitila kidowo. Bara nani, asa liyizife di licine, kidowo fe vat mayitu lau. ²³ Ama asa na liyizi dilicine ba, kidowofe vat mayitu nin dinong. Asa kidowo fe sali nin kanan, gbardang nsirte kati likara nbellu! ²⁴ Na unit urum wasa asu katwa kiti nacikilari aba ba, nbara anari umon, ati usu nmon, asa na ata nani ba, aba ni litime kan kiti nmon anin dira usu katwa kacine kitin mong. Na iwasa isu Kutelle liccin nin tamani kubi kurume ba. ²⁵ Bara nani nbelin minu, na iwa ciso ucara litawa nbelen kpilizu nliru nbelen natime inyaghari ti ba li sa tiba sonu, sa nidowo bite inyaghari tiba shonu. Na ulai katin imoli ba, nakidowo katin imon shonu ba? ²⁶ Ton iyizi iyene anyin kitene kani! Na idi su tibila sa upitiru kusana iciso lilai ba, Ucif mine na adi kitene kane din nizu nani imonli. Na anung

katin nani nin gongon kan ba? ²⁷ Uyeme unitari nanya mine bara tiyom nimon nyii ulele wasa akpina ngbardang nayiri nlai me? ²⁸ Nyaghari nta idi tiyom nbelen nimon kidowo, kpilzan uliru nanya nibinayi mine iyene amamu naneen, imus tikunang nanin; na adin su katwa ba, ana adin sho imon kidowo ba. ²⁹ Na nbellin minu tutung, Solomon litime vat nin gongong me, na awa ashon imon kidowo na iwa katin amamu nin caut ba. ³⁰ Andi Kutelle din su amamu nanya naneen kuyok kucine nani, arika na asa atuto kitimone, ula kurtuno uleo anin nin kui, ama so sa uni miinu imon nshonu kidowa? Anung anan kibinayi kikaf? ³¹ Bara nani na iwa su tiyom iworo, 'Inyaghari tiba li'? Sa iworo, 'iyaghari tiba sonu'? Sa tutung iyaghari tiba shonu kidowo'? ³² Imon ilele vat alumai din cisu nibinayi mine npizuru ninin, Ucif mine tutung kitene kani yiru idi nin su ninin vat. ³³ Ama cizinan upiziru tigo nin katwa kacine me, vat ngisin nimon ilele ima kpin minu ku. ³⁴ Bara nani na iwa su tiyom nbellen nkui ba, bara na ukui ba su tiyom litime. Kolome liri di nin niume.

7

¹ Na uwa sharanta ba, iba sharanta fi. ² Nin sharaa ule na usuu, iba suu fi. Tutung kuyangi koo na uguro mung, iba guru fi mung. ³ In yan ghari taa uyene kamong na ka di liyizin gbana fine, na uyene ku kunti kuca nya liyizi fe ba? ⁴ In yiziyari uba bellu gbana fine, 'Nan kala kamong nya liyizi fe,' a fee nin kukunti kuca nya liyizife? ⁵ Anun anan kinuu! Kalan ku kunti ku ce nya

niyizi mine, iba nin yenu kanang kamong ne nya niyizin gbana mine. ⁶ Na uwa ni nanau imon ilau ba, tutung na uwa tuu imon i cine nbun ninau ba, mboti iba patilu inin gitiring ikifizing fi. ⁷ Tirino, Iba nifi piziran umase. Reu kibulung ghe iba punfi mung. ⁸ Ko uyeme utirinu unit din sessu, unan pizu re din sessu, unan fo nibulung ghe iba puun ghe mu. ⁹ Sa ghari nya mine na usa ne nwatiring ghe kugirin borodi ayira litala a nakpa ghe? ¹⁰ Sa awa tiring ghe fiboo, a nakpo ghe fiyii? ¹¹ Bar nani andi anan nibinei ni nanzang yiru unin nono mine imon icine, inyizyari ucif mine na adi kitene kani yiru uni nimon ki ne udu kiti na le na itirng ghe? ¹² Bara nani vat ni le imon na udinin su anit suu fi, fe wan suu nani mung, uduka re une nin anabawa. ¹³ Pira nya kibulun kishuute, libau di pash na li din wunu anit udu ukul, anit gbardang din cinu nyan nye. ¹⁴ Kibulung ghe di shuut, tutung libau we wan di shut na li din wunu anit udu ulai, anit cing lin aghari din se lining. ¹⁵ Sung seng nin nan kadura kinuu, ale na idin dasu minu nin nakpa nakam, nya mine ninyinyowari. ¹⁶ Nya kumat mine iba yinnu nani, sa anit din kolu ulemu na ca kumart kushari, sa idin kolu kumal kupul kumart? ¹⁷ Nanere, vat kuca kucine din macu kumat ku cine, kuca ku nanzang, maca kumal kunanzang. ¹⁸ Na kuca kucine din macu kuman kuan zang ba, sa kuca kunanzang ko na kudin macu nono nicine ba. ¹⁹ Vat ku ca koo naku mara nono ni cine ba asa ikiwe kuning itoo nyan la. ²⁰ Bari nani kiti kumat mine re uba yinnu nani. ²¹ Na vat ghari na adin yicci, 'Cikilari, Cikilari,'

b apiru nya kilari Kutelle ba, sei ule cas na adin suu unufin Cif nighe na adi. ²² Anit gbardang ba belli nloli lirre, 'Cikilari, Cikilari, na tiwa suu anabci nin lisafe ba, nin lisafe tinutuzuno agber genu, nin lisafe ti suu imon zikikya?' ²³ Mba nin bellu nani kanang, 'Nan ina yiru minu ba! Nyan ku poo nin, anun anan kataa kananzang!' ²⁴ Bar nani, vat nle na alanza tigbulang ni ghe asuu kataa mung ma soo nofo unit ujingjing une na ake kilari me kitene kuparang. ²⁵ Na ijuu uwuru, mmen ncung daa, ufunu uद्या wufu ufo kilare, vat nane na ki deu ba, bara na iwa ke kining kitene kuparang ²⁶ Vat ule na alanza tigbulan nin amini nari usuu kataa mung ba masinu unit ulanlang une na akee kilari kitene licin cing. ²⁷ Uuwuree juu, mmeng cung daa, ufunu daa ureu kilare ki deu. Udeu we wa di gbardang. ²⁸ Uda duru kubi koo na Yesu wa malu ubelu na gbulan alele, ligozin na nite, umamaki kifo anii nin dursusu me. ²⁹ Bar na awa dursuzo nani nofo ule na adi nin na kara, na nofo anan ni nyert mine ba.

8

¹ Na Yisa nto; o kitene likup, ligozi gbardang dofine. ² Umon, ame ukuturu da kitime, atumuno mbun me, aworo, "Cikilari andi uyinna, uwasa utayi nso lau." ³ Yisa nakpa ucara me a dudoghe aworo, "Meng yinna. Ta lau." Na nin nmolu kubi ba atinna a weseghe ata lau nin tikuturu me. ⁴ Yisa woroghe, "Yene yenje uwa bellin umon imomon, can libaufe, udurso litife kitin pirist nin nni nimon ule na udukan Musa na

bellin, bara uni ngodiya kitime. ⁵ Na Yisa npira nanyan Kaparnahum, nkon kusoja kudia nroma, da kitime ada tiringhe, ⁶ aworoghe, “Cikilari, kucin nighe non nanya kilari nin nkonun nriu nagbergenu, adi nanyan nlanzu npazaza kang.” ⁷ Yisa bellinghe, “Meng ba dak nda shin ninghe.” ⁸ Ame udia nasoja kawaghe aworo, “Cikilari, na meng mabtin fe da piru nanya kilari nig ba, bara nani belle ligbulang cas kucineghe ba shinu. ⁹ Bara meng wang unitari ulle na nsosin kuteet likara, nmuni dinin na soja alle na idi kadas nigh, assa nworo nlenge, 'Can,' ame nsa anya, nin kiti nmong tutun nworoghe, 'Da,' ame asa ada, nin kucin nigh, 'Su nenenghe,' asa asu inin.” ¹⁰ Na Yisa nlanza nani, asu umamaki anin belle alenge na idi ligowe nanghe, “Kidegen ndin bellu munu, nin nanyan Iseraila, na nse umon na adinin nimus nle uyinnu sa uyene gbardang nani ba. ¹¹ Ndin bellu minu, anit gbardang ba dak unuzu gabar nin yamma, iba da so ili kutebul nin Ibrahim, isheku a yakubu nanya kilari tigo kitene kani. ¹² Bara inug, nono tigowe iba turnu nani nanya nsirti midiya, kiti kanga na kuculu ba yitu ku nin nyaku nayini.” ¹³ Yisa belle udia nasoja, “Can! Nafo na uyinna uba di so nani, iba sufi.” Kucin me tunna ku shine ndedei kube. ¹⁴ Kubi na Yisa wa piru kilarin Bitrus, ayene kumara Bitrus kuwane, annon nin nkonu. ¹⁵ Yisa dudo ucarama, atinna ashino. Na afita asughe uhidima. ¹⁶ Na kuleleng nda, anite da nin nale na agbergenu na rizu nani kitin Yisa anutuzuno agbergenu nin ligbulang nliru, ashino nin na nan tikonu vat. ¹⁷ Nanere

iwa kullu ule imon na iwan mo bellu kiti nnan liru nin nnu Kutelle Ishaya, nworu, “Ame litime na yaun tikonu bite nin ticuta.” ¹⁸ Nene na Yesu nyene ligozi nkilinghe, ana uduka isun koni kusari kurawan Galili. ¹⁹ Nani umong unan ninyerte da kitime aworo, “Unan durrsuzu meng ba dofinfi vat kika na uba du.” ²⁰ Yesu woroghe, “Ninyanyawa dinin ti mine, anyin yita nin tido mine, amma na gono nnit dinin kiti ka na aba nonku litime ku ba.” ²¹ Umong nanya nono katuwa me bellinghe, “Cikilari, yinna menku ntu ndo ndi kasu ucif nighe.” ²² Bara nani Yisa woroghe, “Dofini anan nkul kasu atimine anar nkul.” ²³ Na Yesu npira uzirgi, nono katuwa me dofinghhe udu nanye. ²⁴ Itunna, kikane kuwut nin funu nuzu kitene kurawan fibarakh nmyin tursu uzirge, ame Yisa yita nmoro. ²⁵ Inun nono katuwa da kitime ida fiyaghe, iworo, “Su utucu bite Cikilari; arike ba kuzu!” ²⁶ Yesu woro nani, “Inyari nta idin lanzu fiu, idinin nyinu sa uyenu cingligha?” Afita akpada ufune nin kurawe. Kite tinna ki so tik. Inug anite su umamaki iworo, “Imusi nyapin unitari, ulle ufunu nin kurawa din dortu uliru me?” ²⁷ Anite su umamaki, inin woro, “Uyapin unitari ulele har tifinu nin kuli din latizighe?” ²⁸ Na Yesu nda nkon kusari nmyin Garasinawa, anit anwaba alle na agbergenu din cinnu ninghinu zuroghe, asa i wa nuzu nanya nisek idin nin magunta, na umon unan cin wansa akata libau lole ba. ²⁹ Itunna isu kuculu iworo, “Iyaghari tidumun na tiba su ninfi, gono Kutelle? fe nda kikanere unan tanari tinoo kamin kube na ina jeowa?” ³⁰ Nene Ligo

naladii wandi kikane kileo, na iwa di pit kitimine ba. ³¹ Inug agbergenue foghe acara iworo, “Assa unutuno nari, ta nari tipiru ligo naledu ane.” ³² Yesu belle nani “Can!” Inug agbergenue nuzu idi piru nanya naladue, itunna vat ligowe putu likup udu nanya kurawa inane nanya nmyen. ³³ Inug anite alle na idin ndortu nalade ico udu nanya kipin, idi bellin vat nimone, umunu imon na ise alle na agbergenue din cinu ninghinu. ³⁴ Itunna vat kagbire nuzu udii zuru nan Yisa. Na iyene ghe, ifoghe acara asun kagbir mine.

9

¹ Yesu pira nanya nzirgi, akafina udu nanya kanme kagbire. ² Itunna ida nin nimon alle na adinin nkonu nriu nfunu, anon kitene kuppe. Uyenun nyinu mine sa uyenu, Yesu woro nnan konu nriu nfunu, “Gono, su liburi libo, alapi fe iwese.” ³ Itunna amon anan ninyerte iworo nanya natimine, “Ulle unite unan nanzu kitiari.” ⁴ Yesu yinno ugbilizu mine aworo, “Iyari nta idin gbilizu imon inanza nanya nibinai mine? ⁵ Bara iyeme ari kalin nin sheu nbellu, 'Iwese alapi fe sa iworo fita ucinu'? ⁶ Bara nani inan yirino nworu usaun nnit dinin likara nyi a wese alapi,...” a woro nnan konu nrui nfunue, “Fita, yauna kupefe, udo kilarife.” ⁷ Nin nani unite fita anya udu kilari me. ⁸ Na ligosi nyene nani, Iwasu umamaki izazina Kutelle, ulle na adin nizu imus nlo likare kiti nanit. ⁹ Na Yesu nkata likane, ayene unit unan lisa Matta, ule na awa sosin kitin nsesu ngandu. A bellinghe, “Dofini.” Ame fita atunna a dofinghe. ¹⁰ Na Yesu nso ali imoli

nanya kilari, itunaa anan sesungandu nin nanit anan kulapi dasa ida li imonli nin Yesu a nono katuwa me. ¹¹ Na afarisayawa nyenenani, iworo nnono katuwa me, “iyari nta unadursuzu mine din li imomli na nan sesu ngandu nin nanit anan nalapi?” ¹² Na Yesu nlanza nani, aworo anit alle na idinmun nakara nidowa, na idin piziru ukan ba, cas anitalle na idimun tikonu idinin su nkan, ¹³ anug iwasaqaq inya idi yinin imon na idin su, “meng din nin nsu nadalci na uhadaya ba, bara nna dak na nyicila anit alau ba, ituba ba, anan kulapi.” ¹⁴ Inug nono katuwa Yohanna da kiti me iworo, iyaghari nta arik nan na farisawa asa ti tere tinu, na inu nono katuwafe din tecu tinu ba.” ¹⁵ Yisa belle nani, “Inug alle na ido kiti nilunga wasa isu liburi lisire a kwanyana tiyome yita nanghinua? bara ayiri din cinu na iba da yaunu kwanyana tiyome kitimine, iba teru tinu. ¹⁶ Na umon nwasas atafa kuzeni kupese nin ku kuse ba, bara kupori kupese bati kulutuke jarta, tutun uba yitu kang. ¹⁷ Nanere anti nwasas ita nmyin narau lisu ikuse ba, iwa su nani, lisue ba wutu, nmyen naraue gutun, lisuwe ba malu kitii, bara nani ibati nmyen narau mipese lisu lipese vat mine baso.” ¹⁸ Kubi na Yesu wadi nbellu nile imone kitimine atunno umong unit udia ada atumuno kitime. A woro, “ushono nighe nene akuu, bara nani da uda tarda ghe acarafe aba fitu.” ¹⁹ Nin nani Yesu fitah adofighe, nanere inun nono katuwa me. ²⁰ Itunna umon uwani adi nin gu5tuzunu nmie kang akus likure nin na ba, ada mamalin Yesuada dudo kubaga kulutuk me. ²¹ Bara awa bellin litime,” asa ndudo

kulutik me cas meng ba shinu.” ²² Bara nani Yesu gitirno ayeneghe aworo, “ ushono ning ta ayi akone, uyinnu fe sa uyenu nshono nin fi, uwane tinna ashino deddej. ²³ Na Yesu nda kilari nnit udia, ada se anan nalantu di naru, a ligozi yita. In ghejilu kang. ²⁴ ame woroghe, “Canfi na kubure nkuwariba, adin nmoroare, bara nani inug sisaghe nin sughe ubaha. ²⁵ Na iceou ligoze ndas, a pira nanya kutee, akifoghe ncara kubure fita. ²⁶ Unin ulirue tunna umala kiti, nyanya kipi kane. ²⁷ Na Yesu wa kata unzu kikane, adu an waba dofinghe, itunna ntutuzu idi nsu “ lanza nkunekune bite usau Dauda.” ²⁸ Kubi na Yesu ndah nanya kilare, inung aduanne da kitime, Yesu belle nani” anung nyinna nwasu nsu ille imone,” Inung woroghe, “eh Chikilari.” ²⁹ Nin nnani Yisa dudo iyizi mine, aworo, “Uso nani kitimine, nafo uyinnu mine sa uyenu.” ³⁰ Nanere iyizu mine wa pun. Yesu kpada nani kang aworo, “Yenen na umon wa yinin kitene nile imone ba.” ³¹ Var nin nani adu ani nuzu itunna nbellu nlirie vat kaghir kane. ³² Na anit an waba ane wa nya, itunna idamun nin nmong uturi na agbergenu na pirughe iida mu nghe kitin Yesu. ³³ Kubi na inutuno agbergenue, uturi une lirina, ligozi su umamaki iworo, “Ille imone na tisa yene inin in Israila ba.” ³⁴ Bara nani inung a farisawa woro, “Adin nutuzunu agbergenue nin ndia nagbergenere.” ³⁵ Yisa nya udu vat nighiir nan nitari: aleo ubun dursuzu nanya nati nlira, adi nbelle uliru nlai un tigo, ashino nin vat tikonu nan nale na idi acine ba. ³⁶ Na ayene ligozi nanit, alanza nkune kune mine, bara iwa

su udamuwa, nibinai wulu nani bara wnadi nafa akam sa unan libia. ³⁷ A belle nono katuwa me “Unin ugirbe karin inun anan karin ba. ³⁸ Bara nani, deddei sun nlira kiti Ncikilari ngirbe, anan kpina nan girbe nanya kunene.”

10

¹ Yesu yicila nono katwa me inung likure nan nawaba ligowe a na nani tigo kitene tiruhu tinanzang, i nutuzung nani ndas, ikuru ishizin nin vat tikonu a nsalin cine nidowo vat. ² Nene tisan nono katwa we inung likure nan nawabe wadi ne. Unan cizune, Simon (urika na awa yicughe Bitrus), a Adrawus gwane; Yakub usaun Zabadin, nin Yuhana gwane; ³ Filibus, nin Batalomi; Yakub usaun Alpensus, nin Tadawus; ⁴ Simon unan pizuru tigo nati, nin Yahuda Iskaroti, ulenge na ama lewughe. ⁵ Ale likure nan nawabe Yesu wa tuu nani. a wunno nani atuf aworo, “Na iwa do kika alumai duku ba, tutung yenjen iwa piru kan kagbirin Samariya. ⁶ Nana na can kilarin nakam nwulun Israila. ⁷ Tutung asa inya, belen nani uliru Kutelle iworo, “udak kipin tigo Kutelle nda duru.’ ⁸ Shizinin nin nanan tikonu, fyan anan kul, wesen anan tikutulu, tutung nutuzunon agbergenu. Inan filin munari, anung wang filizinang. ⁹ Na iwa yiru fizinariya, azurfa sa fi jangaci tika mine ba. ¹⁰ Yenjen iwa yaun nkan cin bara ucin mine, sa altuk aba, sa akpata, sa ucan ncin, bara unan katwa ma diru imonli me ba. ¹¹ Vat kagbiri sa atii alenge na ipira, pizira ulenge na ado Kutelle nanye, isoku udu lilongo na ima nyiu. ¹² Asa idin piru nanya kilare, lisonnani.

¹³ Iwa kawu minu mang na ayi asheu mine so nanghinu, anna ikawa minu mang ba na ayi asheu mine kpilin kiti mine. ¹⁴ Inung tutung alenge na Iseré minu ba, a na ilanza uliru mine ba, iwa nya yiu kilari kane sa kani kagbire, kotinon lidau nabunu mine. ¹⁵ Kidegen ndin bellu minu, anan Sodom nin Gomora ma katinu nin lanzu mang lirin shara nin kani kabgwere. ¹⁶ Yenen, nto minu ndas nafo akam nanya niyiyo, bara nani, yitan jijin nafo iyii ikuru iyita sa unanzu nimon nafo awulung. ¹⁷ punon iyizi anit mung! Iba du ninghinu ubun nago, tutun nanya natii nlira mine iba kpizu minu. ¹⁸ Iba kuru ida ninghinu ubun na gomna nan nago bara meng, uma so nafo ushaida nanya nalumai. ¹⁹ Iwa do ninghinu kiti mine, yenje iwa fo kidowo kitene nimon ilenge na ima bellu, bara imon ilenge na ima bellu ima niminu nanyan koni kube. ²⁰ Bara na anughere ma su ulire ba, Uruhu Kutelle nanya minere ma liru. ²¹ Gwana ma lewu gwana idi molu, Ucif tutung gonome. Nono mafitu mayardang nin nacif mine inin tizu nani idi molsu nani. ²² Anit vat ba nari minu bara lissaning. Ama vat nlenge na atere kibinayi udu liganye, ama se utucu. ²³ Iwa kara minu nka kagbiri, con udu kan, bara kidegenere idin bellu minu, na ima nuzu vat uduru nigbirin Israila ba, gonon Nit ma dak. ²⁴ Na gono unan masu wasa akata unan dursuzu me ba, sa kucin yita nbun Cikilari me. ²⁵ Ubatina ame unan mase so nafo unan dursuzu me, nanere kucin nafo Cikilari me, iwa yicila Cikilare Belzubal, ma ngbardang nanzu nale na idi nanya kilari me ma

yitu nyizari! ²⁶ Bara nani, na iwa lanza fiu mine ba, bara na imomong duku na itursun, ilenge na ima punu ba, a na imong duku ilenge na iyeshin ile na ima yinnu nin ning ba. ²⁷ Ilenge imon na Nbellin minu nanya nsirti, bellen ining nin wui, tutung ile imon na ilanza baat nin natuf mine, ghanan kitene kilari ibellin ku. ²⁸ Na iwa lanza fiu nle na ama molu ka kidowe ba, ama na awasa amolo ulai ba. Na lanzan fiu nlenge na awasa amolo vat ka kidowe nin laiye nla saligan. ²⁹ Na niwulun niba idin lesu ni nin nin nikurfu baat ba? Vat nin nani, karum wasa ka deu kutyin sa uyirun Cif mine ba. ³⁰ Titi litife wang ayiru timashi nari. ³¹ Na iwa lanza fiu ba, ikatin niwulung nane nin gongon. ³² Bara nani, vat nlenge na a yinna nin mi nanya nanit, Meng wang ma yinnu ninghe nbun Ncif ning, ulenge na adi kitene kani. ³³ Ame tutung ulenge na anari nbun nanit, meng wang mmanari ghe nbun Ncif ning, ulenge na adi kitene kani. ³⁴ Yejen iwa kpilza nna dak nin lissosin limang nyie. Na nna dak nin lissosin limang ba, nna dak nin kusangaliari. ³⁵ Bara nna dak nda dunjo unit nin cifme, a ushono nin name, a uwul nin nanlesme. ³⁶ Anan nivira nin nit ba yitu anan nanya kilari me. ³⁷ Ame ulenge na adi nin su cif sa uname nbun ning na abati unan dortu ninghe ba. Tututng ame ulenge na adi nin su nshonome sa usaunme nbun ninghe, na abatin unan dortu ning ba. ³⁸ Ame ulenge na ayauna kucan kotinu me adofini ba, na abatin unan dortu ninghe ba. ³⁹ Ame ulenge na ase ulai me ba diru unin. Ame tutung na adira ulai me bara meng, ama se unin.

⁴⁰ Ulenge na asere minu, asere mengku, ame tutung na aserai, asere ulenge na atoyi. ⁴¹ Ame ulenge na asere unan liru nin nu Kutelle ama seru ulada nna liru nin nu Kutelle. Tutung ame ulenge na asere unit ulau bara adi unit ulau, ama seru ulada nnit ulau. ⁴² Vat nlenge na ana umong nanya nabebene alele, ka kop nmyen micancam asono, bara ame unan kadura Kutelleri, kidegen nbellin minu na ama diru ulada me ba.”

11

¹ Na Yesu wa malu uni nnono katwa me likure nan wabe kadura, a nya kikane cundu nanya Nigbiri udu ndursuzu nani tipinpin. ² Na Yuhana nlaza kilari licin, kata ka na Kristi dumun, a to nono katwa me kadura inung naba. ³ aworo nani, can idi woroghe, “Fere ule na udin cinu udake, sa tiso nca nmong?” ⁴ Yesu kawa aworo nani, “Can idi belin Yuhana ku imon ilenge na ilanza iyene. ⁵ Adu din sesu uyenju kiti, anan sali nabunu din cin, akutulu se ushinu, a turi din lanzu tutung, abi din fituzu nin lai, idin bellu anan sali nimon uliru ulau. ⁶ Unan mariari ule na ase imon ntirzu liti ning ba.” ⁷ Na ale anite nya libau mine, Yesu cizina ubelu ligonzine uliru litin Yuhana, “Inyaghari i do nyenje nanya kusho-ufunu nzunu nkpe myena? ⁸ Ani inyaghari inuzu ndin yenje ndas- unit na ashono imon tigowa? Nanere, ale na idin sho imon tigo sosin nilari Tigo. ⁹ Sa nyaghari ido idi yene ndase- unan liru nin nu Kutelle? Eh nbelin minu tutun, ukatin unan liru nin nu Kutelle. ¹⁰ Ulengenere ame ule na iwa yertin litime, 'yenjen nma tu unan kadura

ning nbun timuro mine, ulenge na ama ke udina ning nbun mine.' ¹¹ Nbelin minu kidegene, vat nale na kumat nwani, na warum duku na akatin Yuhana unan shintu nanit nyen ba. Vat nani unit ubene kilari tigo kitene kani katinghe. ¹² Unuzu nayirin Yuhana unan shintu nanit nmyen udak nene, kilari tigo kitene kani nneu nin fizu nayi, tutun anit anan fizu naye na bolu nin likara. ¹³ Bara vat anan liru nin nu Kutelle nin duka wa tizu amoro alau udakin Yuhana. ¹⁴ Andi tutung iyina userun nin, ulele amere Iliya, urika na awadi unan dak. ¹⁵ Ame ulenge na adinin natuf nlanzu, na alanza. ¹⁶ Inyaghari nma batu ko kuje mun? Imasin nonoari navu nkasa, alenge nasa iso iyica atimine. ¹⁷ Inin woro, 'tidin wulsu fi fishira na udin yizunu ba. Tiyita tiyom ana ugila ba.' ¹⁸ Bara Yuhana wadak, na awadi nli nimonli a aso nmyen narau ba iworu, 'adi nin kugbergenu.' ¹⁹ Gono Kutelle wa dak, nli nimonli nin so nmyen narau iworu, 'Yeneng unan su kileu kikan, nin shituzu nso, udondong nanan sesun gandu nan nanan kulapi!' Ama njijing nse ubunku bara kata me." ²⁰ Yesu cizina ukpaduzu nigbiri nirika asuzu imon izikiki ku, bara iwa nari uni nati. ²¹ "Ukaito fe Corazin! Ukaitofe Betsaida! Nfo katwa kadidya kane na nnasu kiti mine, nwansu Ntyra nin Sidon, iwa ni ati nworsu, icino alapi mine nanyan najasi nimon nin tong. ²² Bara nani, uma katinu anan Sidon ku nin Tire liri nshara Kutelle. ²³ Anung u Kaparnahum, idin yenju ima ghatinu minu udu kitene kane? Na nanere ba, ima tultun minu udu ukul sa ligan. Bara andi Nsodom iwa su

nita nididya nanga na ina su anung ku, uwa dutuku udak kitimone. ²⁴ Uma yitu sheu ni nmyin Nsodom lirin shara nbun mine. ²⁵ Kubi kone, Yesu woro, “ndi rufi, Ucif, Cikilari unan kitene kani nin kutyin, bara una nyeshe ilenge imone kiti na jijin nin nanan yiru, tutung umini na pun kiti nalenge na iyiru ba, nafo ninono ni bebene. ²⁶ Aee Ucif, nanere una tifi mang nyenjufe. ²⁷ Vat nimon inani ununzu Ncif ning. Tutung na umong yiru Usaune ba se Ucife, ana umong yiru Ucife ba se Usaune, tutung nin lenge na Usaune nyina aduroghe ame. ²⁸ Dan kiti ning, vat anung ale na imin kutura kugetek, meng ma nimu ushinu. ²⁹ Yaunang Kugbetu ning kiti mine imasu uyinnu kiti ning, bara ndi sheu nin kibinayi kimang, imanin se ushunu tilai mine. ³⁰ Bara kugbetu ning sheu a kutura ning di getek ba.”

12

¹ Kubi kone na Yesu wa din cin nanya kunen nilarum liri na Sabbath. Kukpon da nono kadura me itunnan pucu nillarume nle. ² A farisawa yene nani, iworo Yesu ku, “Yene nono katafe din su nimon ile na icaun isu liri na Sabar ba.” ³ Yesu woro nani, “Ikuna belu iyerti ile na iwa yertin nimon ile na Dauda wasu a, na kukpon wa daghe, nin nale na awa di naghinua? ⁴ Na awa piru nanya kilari Kutelle, aleu imonli nanan katwa kilari Kutelle, ile na iserin nworu ali ba, nan nale na awadi nanghinu, ule na uduka wa nazaghe nin le, nin nalenge na iwa di ninghe wang, uduka wa naza nani nin le, Uduke wa

yinnin a Priesta ku nin le nmang? ⁵ Tutung na isa yene nanya neyert, au liri na Sabat a Priest din nanzu Asabate ana asa usonani kulapi ba? ⁶ Bara nani meng belin minu, umong ulenge na na akatin kutii Kutelle di kikane. ⁷ Ndafo iyiru ilenge imone, 'Meng din pizuri nkunekune nayiari ana ma nakpizu nakpizu ba.' Na iwa ni anan sali kulapi kulapi ba. ⁸ Nanere gononit ame Cikilari liri na Sabatari." ⁹ Yesu suna kite udu nany kutii nlira mine. ¹⁰ Kitene, umong uni wadduku, nin cara na una koto. A Farisawa tirino Yesu ku, i woro, "Ucaun i shin nin mong liri na Sabata?" Bara inan se kulapi kiti me. ¹¹ Yesu bele nani, ghari nanya mine, awadi nin kukam kurum, tutung kukam kone nnin deu nanya kuwu kucamcam liri na Sabat, na ama kifu kunin anutun ba? ¹² Bara nani, na unit katin kukam nin tigo kiti Kutelle ba! Nanere nta, ucaun isu imon icine liri n Sabat." ¹³ Yesu woro nnite, "Nakpa ucarafe," unite nakpa ucare, utunna ushino, uso ucine nafo uleli ucare. ¹⁴ A Farisawa nuzu udas, itunna pizuru nimon ile na iba kifughe mun. Iwadin pizuru libau longo na iba ti imolughe. ¹⁵ Na Yesu nyino nani, a wonno kidowo kusari kurum, anit gbardang dofinghe, a shizuno nani nin tikonu mine. ¹⁶ Awunno nani atuf na iwa belin umong ba. ¹⁷ Unan so kidegen, ilemon na iwa belin nnuun Ishaya unan liru nin nu Kutelle, nbellu, ¹⁸ "Yene, kucin ning urika na nna fere; kinayi ning, urika na kibanayi ning din lanzu nmang me. Nma ti uruhu ning nanya me, ame manin bellu ushara kiti nanan salin bi. ¹⁹ Na ama fo kidowo ba, sa agilu nin liwui kang; na

umong tutung ma lanzu liwui me libau libene ba. ²⁰ Na awasa apuro kugosin ndiru likara ba; kinni ncin tutung na ama molu ba, se anin nutuno ushara unnasara. ²¹ Alumai tutung mase likara nanya lissame.” ²² Kube itunna ida nin mon unit kitin Yesu unan niduu nin nituri, agbergenu wadi nanya me. Ashino ninghe, unit unan niture nin niduwe yinno ulira akuru atunna nyenju kiti. ²³ vat ligozin nanit wa yatinju inin woro, “Sa ulelere ma yitu usaun Daude?” ²⁴ Na Farisawa nlaza uliru nimon izikiki ilele, iworu, “Na unit ulele din nutuzunu agbergenu ba se nin yinnun Belzubab, usaun ngo nagbergenu.” ²⁵ Yesu wa yiru nin kpilizu mine aworo nani, “Vat tigo tongo na tidi nin nivira nin litime wulu, tutung kokame kagbiri sa kilari kanga na adi nivira nin liteme ma yisunu ba. ²⁶ Adi shitan din nutuzunu shitan ku, to adi nivira nin liteme. iyizari kipin tigo me ba yissunu? ²⁷ Adi tutung ndin nutuzunu agbergenu nin yinnun Belzubal, nin yinnun ghari anan dortu mine din nutuzunu nani? Bara nani, ima sominu anan mawucu-wucu. ²⁸ Adin tutun ndin nutuzunu nagbergenu nin Ruhu Kutelleri, to kipin tigo Kutelle nda nanya mine. ²⁹ Tutung iyizari unit ba piru kilari nnan nagang asu likiri nomon irika na adumun sa ucizunun teru nan nagaghe? Aning su likiri nimon nnite kilari me. ³⁰ Ulenge na adi nin miba adi nivira nin mi, ulenge tutung na adin piture nin mi ba, unan musuzuri. ³¹ Bara nani ndin bellu minu vat nalapi nin nanzu lissa iba kusu anit mun, ama unanzu lissan Ruhu na iba kusu ba. ³² Tutung vat nlenge na abele nlon

ligulang kitenen Nsaun nit, ilele ima kusughe mun. Ama vat nlenge naa abele uliru nivira nin Ruhu ulau, na iba kusu alele ba, na nle uyii ba, ana nyii ulenge na udin cinu wang ba. ³³ Sa ukyele kuca gegeme a iburi me yita gegeme, sa kyele kuce nanzang a iburi kuni yita nanzang. ³⁴ Anung nono nabuni, tunda na idi nin likara lifacak, iba bellu imon icine nyizari? Bara unuzu nanya adadu liburari asa unu lira. ³⁵ Unit ulau unuzu filai kibinayi me asa anutuno imon icine, unit unan likara lifacak tutung unuzu filai kibinayi me asa anutuno ileli imon na idi facak. ³⁶ Ndin bellu minu tutung, lirin shara, anit mani litul vat nliru unanzang ule na ina bellu. ³⁷ Bara nanya nliru minere ima se ucinu, nanya nliru minere tutung ibase uteru. ³⁸ Among anan niyerti nin na Farisawa kawa Yesu ku iworu, “Unan dursuzu, tidi ninsu tuyene kulap unuzu kitife.” ³⁹ Yesu kawa aworo nani, “Aji likara linanzang nin nanan funu din pizuru kulap. Ama na nkon kulap duku na iba ninani ba se kun Yunana unan liru nin nu Kutelle. ⁴⁰ Bara Yunana wati ayiri atat nin nitik nitat nanya liburi fibo, nanere wang Usaun nnit bati ayiri atat nin nitik nitat kibinayi nyii. ⁴¹ Anitin Ninivi ma yissunu kitin shara ninko kuji nanite, iba ti uteru nani. Bara iwa sun alapi mine nin lirin kpaduzun Yunana, manin yenen, umong nbun nin Yunana di kikane. ⁴² Ushono ngo kusarin nlime ma fitu liri nshara nin nanit nko kuje ati itere nani. Awa dak unuzu ligan nyii anan da lanza ubelen njijin Solomon, manin yeneng, umong nbun Solomon di kikane. ⁴³ Asa uruhu

unanzanghe nnuzu nanya nnit, asa ukatiza nitin salin nmyen npiziru shinu, adi na ase ba. ⁴⁴ Asa aworo, 'nma kpilu kilari ning na nna nuzu ku.' Adi a kpilla, ase kilari kane ikuzu kinin inin ceu kinin lau. ⁴⁵ Amanin kpillu adi yiru ligowe ninghe nton tiruhu tinanzang tining kuzor na ti katinghe nin magunta, iba nin dak vat inin daso kikane. Ngisin lissosin nlele unite makatinu lin burne nin nanzang. Nanere bayitu nin ko kuje." ⁴⁶ Na Yesu wa dutu nliru nin ligozine, uname nin nuwname tunna iyisina ndas, iwa di npizuru nwo ilirin ninghe. ⁴⁷ Umong woroghe, "Yene, unafe nin nuwnafine yissin ndas, idin pizuru nwo ilirin ninfi." ⁴⁸ Yesu kawa aworo nani ulenge na abellinghe, "Ghari unanin? Ayagha tutung nuwna nin?" ⁴⁹ Atunna a nakpa ucara me udu kitin nono katwa me aworo, "Yene, kikane unaning nin nuwna ning!" ⁵⁰ Bara vat nlenge na adin su imon kibinai Ncif ulenge na adi kitene kani, uleli unitere gwana ning kilime, nin kishono, a unaning."

13

¹ Lilonne Yesu wa nuzu nanya kilari ado adi so nbiu kurawa. ² Ligozi nanit gbardang da pitirino kitime, afita a pira nanya njirigi mmeyen a so ku; vat ligozie yissina licicin nbiyu kurawe. ³ Yesue bele nani iuliru bardang nin tinan tigoldo. A woro, "Yenen unan tibila wa nuzu tibila. ⁴ Da na a bilisa, imon imus disso likot libau, anyin tolo da ida leo inin. ⁵ Imon disso nanya napparang, kika na ise mmin ku gbardang ba. Na nin molu kubi ba inuzu, bara na mmine wadi pit ba. ⁶ Da

na uwui nghana, ilo bara na iwa dinin tiling ba, itunna ikoto. ⁷ Imon imus disso nan nya nimart. Aca imarte kunjo i parda ining. ⁸ Imong imus disso mmin micine itaa iyip. Imong nkoli akalt akalt imong akut kutocin, a imong atat. ⁹ Ame ule na adi nin na tuf na a lanza. ¹⁰ Nono katwawe da ida woro Yesu ku, “Iyanghari nda usu anite uliru nin tinan tigoldo?” ¹¹ Yesu kawa a woro nani, “Anung ina ni minu uyinnu nworu iyinin imon izikiki kipin tigo kitene kani, amma kiti mine na ina nani ba. ¹² Bara kiti lenge na adimun, amere ima kpinghe ku, tutung ama nin yitu mun gbardang. Amma ame ulenge na a salin mu, kitime ima seru i cingilinghe na adi mune. ¹³ Bara nani ndin su uliru nan ghinu nin tinan tigoldo, vat nin yenju mine, na idin yenju gegeme ba, vat nin lanzu mine, na idin lanzu gegeme ba, ana idin yinnuzu ba. ¹⁴ Kiti mine anabcin Ishaya na kulo, ale na ana woro, 'Nanyan lanzu, ima lanzu, amma nanyan ko lome libo na ima yinnu ba. Nanyan yenju ima yenu, ama nanyan ko lome libo na ima se uyinnu ba. ¹⁵ Bara nibinai nanit alele na ti gotek, atuf mine ani nati getek nlanzue, iyizi mine ina tursu inin, Nsa nani ba se uyinnu nin niyizi mine, lanza nin na tuf mine se uyinnu ni nibinai minee, inin se utpillu tutung, meng ma ni nani ushinu.’ ¹⁶ Amma imong koliari iyizi mine; idin yenju nin natuf mine, adin lanzu. ¹⁷ Kidegenere ndin belu minu, a anbawa gbardang nin na nan katwa kacine npizira iyene imon ile na idin yenju, amma na ina yene a, na yita nin su ilanza imon ile na ina lanza, amma na ina lanza ba. ¹⁸ To

lanzan tinan tigoldo nnan tibuk. ¹⁹ Asa umong nlanza uliru kipin tigowe ana a yinno ba, ame kugbergenuere nda kuda bolo imon ile na ina bilisu nanya me. Amere ulenge na iwa bilsu ghe libo. ²⁰ Ame ulenge na iwa bilisu ghe napzmbara amere ulenge na awa seru uliru nin liburi libo dedei. ²¹ Vat nani na adi nin tiling tin liti me ba, amma awa yissin gangang nin kabiri bat. na uniu nin gbagba wa dak bara uliru ntucue, awa diu dedei. ²² Ame ulenge na iwa bili ghe nanya nimart, amere ulenge na awa lanza ulirue, amma adadu in yii nin karusuzo nimon in yii, ma pardu ulirue, ama so sa kumat. ²³ Ame ulenge na iwa bili ghemmin micine, amere ulenge na alanza ulirue amimin yinno unin, anere ulenge na a macca nono a pitirino ni nin bara kidegene; imon nkoli akalt akalt, imong akut akut kutocin, a imong akut atat.” ²⁴ Yesu kuru a belle nani umon uliru nin tinan tigoldo. Aworo, “Kipin tigo Kutelle masin nafo unit ule na abilisa imus kine kunen me. ²⁵ Nin kitik na anit ndo nmoro, udon nivira me da ada bilisa kunya nileli imusse nanya kunene, anya udughe. ²⁶ Na i nuzu i kuno ita iyip, inin kunyawewang nutuno ati. ²⁷ Nono katwa nnan kunene da ida woroghhe, 'Cikilari, na imus in alkamari uwa bilisu kunen fe ba? Iyiziari nta amamu ketilin ku?' ²⁸ A woro nani, 'Unan nivirari nasu nani.' Nono katwa wwe worooghhe nenge, 'Udi nin su ti do tidi dussu anina?' ²⁹ Unan kunene woro, 'Nanere ba, iwa na do ndussu na manue, ima dussu alkame ligowe nin na mamue. ³⁰ Na vat mine kunjogowe uduru kubin pitiru kiti. Kubi npitiru kiti mma

woru anan pitiroe, “Tun kalizan amamue itecu agum agum, idi juju, amma pitirinon alkane udu filai nighe.””³¹ Yesu kuru ana nanii umoon uliru nin tinan tigoldoe. A woro, “Kipin tigo Kutelle masin nafo fimus kuca kuuu na unit in yira a bila nan nya kunenme.”³² Fimus fonee finare fi bene nanya nimu vat. Amma uwa bilu fining fi kuno, ku katin vat naca nanya kunene asa kuta kuca kudya, asa anyin kitene kani da ida kye tido mine tilanghe.”³³ Yesu kuru a belle nani nton tinan tigoldo aworo, “Kipin tigo Kutelle masin nafo uyist ule na uwani nwa yiru a munu nanya nbulung ayangi atat asa mite hogogo mi ghana.”³⁴ Vat ni lenge imone Yesu wa belu ligozi nanite nin tinan tigoldo. Andi na nin tinan tigoldo ba na awa belin nani imon ba.”³⁵ Uwa so nani bara vat nimon ile na iwa belin kiti nanan liru nin nuu Kutelle nan so kidegen, na iwa woro, “Mma punu unu ning nin tinan tigoldo. Mma bellu imon ile na inyeshin uworsu kubi ncizunu nkye in yii.”³⁶ Yessu suna ligozi nanite a pira nan nya kilari. Nono katwa me da kiti me iworu, “Durso nari tinan tigoldo kunyua kunene.”³⁷ Yesu kawa a woro, “Ame ulenge na a bilisa inus in alkama Usaun Nnitari.”³⁸ Kunene uyii ulelere; a imus in alkama inughere nono kipin tigowe. Amamue annare nono nnan katwa kananzanghari,³⁹ a unan nivire na ana bilisu inin kugbergenuari upitiru kiti unare imalin in yii, a anan pitiru kiti unare imalin in yii, a anan pitiru kiti inughere nono kadura Kutelle.”⁴⁰ Nafu na iwa pitirin amamue ijuju nanyan nla, nanere una so kubi nimalin in yii.”⁴¹ Usaun Nit ma tu nono katwa

me, ima du idi pitirin imon vat na idi tizzu anit utazuna, nin na lenge na ina su nitwa ni nanzang. ⁴² Ima ta nani nan nya nla ugbagbai, kikanga na kuculu ma yitu ku nin nyaku nayini. ⁴³ Inung anan katwa kacine ma nin waltu nanya kipin tigo Ncif mine. Ame ulenge na adi nin natuf na alanza. ⁴⁴ Kipin tigo Kutelle masin nafo utamani na unyeshin nanya kunen. Unit wase unin a nyeshe unin. Nanya liburi libo me anya, adi lewu vat nimon ile na adi mun, a sere kunen kone. ⁴⁵ Tutung kipin tigo Kutelle masin nafo unit na adi kupatiki adin piziru filu'ulu'u icine kujama me. ⁴⁶ Na ase filu'ulu'u fi gegeme fin nikurfun idya, awa nya adi lewu nimon me vat a sere finin. ⁴⁷ Tutung kipin tigo Kutelle masin ukuma na iwa bworin nanya kurawa, a kifizo inawa mmyen ngangang ⁴⁸ Na uwa kulo, unan kifizu nibowe wunno unin likot udu ubiwu kurawe. ima nin so iferu inawa icine iti nanya nakuzung, amma imon i nanzaghhe ima fillu ining. ⁴⁹ Nanere uma yitu nin nayiri nimalin inyii. Nono kadura Kutelle ma dak ida feru anan katwa kananzaghe nanya na nan katwa kacine. ⁵⁰ Ima nin tu nani nanya nla unoiwu ugbagbai, kikanga na kuculu ima yitu ku nin nya ku nayini. ⁵¹ Iyinno ile imone vatta?" Nono katwa we woro ghe, "Tiyinno." ⁵² Yesu tunna aworo nani, "Nanere vatt nnan ninyerte na alawa gono katwa kipin tigo Kutelle a massin nafo unit ulenge na adi nin kilari, na a kaliza imon ikisse nin nipesse nan nya filai me." ⁵³ Kube da na Yesu nmala tinan tigoldo tone, anya asuna kiti kane. ⁵⁴ Yesu nya a

pira nanya mmin me a tunna ndursuzu nanite nanya kutyi nlira, na ilanza fiu kifo nani i woro, “Unit ulele nse ule uyirue nin nimon izikiki ilele nweri? ⁵⁵ Na unit ulele usaun nnan kye nibulung unereba? Na unamere Maryamu ba? Na nwana nilime mere an Yakubu, Yusufu, Simon a Yahuda ba? ⁵⁶ Na nwana nishono mere vat di ligowe nan ghiruk kakane ba? Ani unit ulele nase ile imone vat nweri?” ⁵⁷ Iwa lanza ayi ninghe. Amma Yesu woro nani, “Na annabi diu diru ngongong ba se mmyin me nin na nan ngame.” ⁵⁸ A na awa tizzu imon izikiki gbardang kikane ba bara udiru in yinnu mine.

14

¹ Nanya kubi kone, Firauna lanza ubeleng Yesu. ² Aworo nono katwa kilari me, “Ulele Yohanna unan shintuzunu nanit mmyena; ana fita nanya na nan kule. Unnare nta adi nin na kara nsu nna nitwawe.” ³ Hiridus wa kifo Yohanna ku, a tere gbe, a ceo ghe nanya kilari licin bara Herodiya, uwani ngwana me Filibus. ⁴ Bara Yohanna wa belinghe, “Na uma caunu ba uyiru ghenafu uwani fe.” ⁵ Hiridus wa molu ghe, ama awa lanza fiu nanit bara iwa yirughe nafo unan liru nin nuu Kutelle. ⁶ Na lirin marun Hiridus wa kuru likeo lida, ushonon Herodiya su avu kiyitik nanit a puo Hiridus ku ayi. ⁷ Ame wang poa ghe ayi, a ceo ghe uliru nin nisilin nworu vat nimon ile na atiringhe ama nighe. ⁸ Na unene ndi kyeghe ulirue, a woro, “Nai kikane, kukurum, litin Yohanna unan shintu nanit mmyen.” ⁹ Ugowe ayi ine wa fita kan nin

tirinu me, amma bara isiling me, tutung bara alenge na iwa di lni nimonle vat ninghe, ato idi so nani. ¹⁰ A to idi werin litin Yohanna nanya kilari licine. ¹¹ Itunna ida nnun lite nanya kukurum ina kubure ina kubure ado adi ni uanme. ¹² Nono katwa me tunna ida, iyira libie, idi kassu linin. Kimal nani, ido idi bellin Yesu ku. ¹³ Na Yesu nlanza nani, ama suna kitene nanya nzirgin mmyen ado nkankiti likot. Na ligozi nanite nlanza nani, i nuccu nipiin pin mine nin nabunu i dofinghe. ¹⁴ Yesu yunna ada ubun mine a yene ligozi nanit. Alanza nkune kunemine a shizino nin na nan tikonu mine. ¹⁵ Na kuleleng nta, nono katwa we da kitime i woro, “Kiti kane di nin nanit ba, tutun kuleleng nta. Suna anite inya, inan se iducu nanya nigbiri idi sesu atimine imonliku.” ¹⁶ amma Yesu woro nani, “Na ucaun inya ba. Anung nan nani imonmong ili.” ¹⁷ I woroghe nenge, “Kikane tidi nin fungal utaunari cas nin nibo iba.” ¹⁸ Yesu woro nani, “Dan nani inin.” ¹⁹ Yesu woro ligozi nanite isozo nkpi kutyene. A yauna ufungal utaume nin nibo ibe, a yene kitene Kutelle, ata nkoli ku apuco unin anin na nono katwa we unin, nono katwa we ani wani ligozi nanite unin. ²⁰ Iwa li vat ishitizo. Inani wa pitiru ngissin nimon ile na iwa nazu nfungale nin nibowe-akuzun likure tinap gbem gbem. ²¹ Alenge na iwa li wa di nafa nanilime amui ataun, kimal na wani nin nono. ²² Ata nono katwa we ipira nanya nzirga mmyen i kafina uleli uwul kurawe, ame nin man ti ligozi nanit inya. ²³ Kimal na ata anitee inya, aghana kitene likup ussan me adi ti nlira. Na kulelen nta

kang, awa lawa kitene ussan me. ²⁴ Amma kubi uzirgi mmyene wa yita kiyitik kurawe, iwa nin pya kang nin lin nin zirge bara fibark mmyene nin furu na uwa kurtuzun nani. ²⁵ Nin nikoro inas nin kiyitik Yesu da kitimine, awa din cin kitene mmyene. ²⁶ Na nono katwa we in yene ghe adin cinu kitene mmyene, ilanza fiu i woro, “Ilele mmolyari,” Itunna in tizun tet bara fiu. ²⁷ Yesu tunna a lirina nan ghinu a woro, “Tan ayi akone! Menghari! Na iwa lanza fiu ba.” ²⁸ Bitrus kawa ghe aworo, “Cikilar, andi fere, ta meng ku ndak kitife nin cin kitene mmyene.” ²⁹ Yesu woroghe, “Da.” Bitrus tunna anuzu nanya nzirge acina kitene mmyene ucin du kitin Yesu. ³⁰ Amma na Bitrus in yene ufunu, fiu kifoghe. Na a cizina upicu nan nya mmynenen a ta kuculu a woro, “Cikilari, tucui.” ³¹ Yesu tanna anakpa ucara me mas, a kifo Bitrus ku, a woroghe neng, “Fe unan yinnu sa uyenu bat. Iyaghari nta umini a jirjir?” ³² Na Yesu nin Bitrus npira uzirge, ufunue yissina. ³³ Nono katwa we nanyan zirgin mmyene su Yesu ku usujada, iworu, “Kidegenere fe usaun Kutelleari.” ³⁴ Na ikaffina uleli uwul kurawe, i tolon Janisarata. ³⁵ Na anit kiti kane in yinno Yesu ku, isa kadura udu nigbiri nanga na kilin nani, idi pilu anan ti kunu vat ida mun kiti me. ³⁶ I foghe acara nworu na ise idu do kulada kulutuk me cas, vat ngbardang nanit alenge na iwa dudo kunin wa se ushinu.

15

¹ Among a Farisawa nin na nan ninyerte ds kitin Yesu in Urushalima. I woro, ² “Iyaghari

nta nono katwa fe din nanzu utandu na kune? Bara na idin kuzu acara mine ba andi ima li imonli.” ³ Yesu kawa a woro nani, “Anung wang-iyanghari ntaa idin patulu uduka Kutelle bara utanda mine? ⁴ Bara Kutelle na woro, 'Ta ucife nin na fine ku gongong,' tutung, 'Ame ulenge na ashu uliru unanzang liti ncife sa nna me, Kidegene aba ku.' ⁵ Amma anung ani na woro, 'Vat nlenge na a woro ncif me sa uname, “Vat ubuunu ulenge, na una seru kiti ning nene ufilluari udu kiti Kutelle,”’ ⁶ na unit une caun ati ucife gongong ba. Nanya nloli libowe unanza uliru Kutelle bara utanda mine. ⁷ Anun an rusuzu nati, gegememiari Ishaya na liru nin nuu Kutelle nati mine na awa woro, ⁸ 'Anit alele din tizui gongong nin nakpa tinuu minere, amma nibinai mine di pit nin mi. ⁹ Idin su usujada lemmari, amma idin dursuzu adadu nduka nanittari. ¹⁰ Atunna ayicila ligozi nanite udak kitime a woro nani, “Lanzang iyinin- ¹¹ Na imon mong diku na asa ipira unuu din nanza unit ba. Amma imong ilenge na inuzu nnuu nnit nnare din nanzu unit.” ¹² Nono katwa we dak ida woro Yesu ku, “Uyiru nworu Afarisawa nin nana ayi naini lanza uliru une?” ¹³ Yesu wa kwan a woro, “Vat kuca kongo na Ucif nighari nbila ba iba dusulu kunin. ¹⁴ Sunan nani usan min, anan durusuzu nanitari liboo amma aduu. Asa unit uduu nwanno uduu Liboo vat mine ma di diu nanya kuu.” ¹⁵ Bitrus kawa aworo Yesu ku, “Durso nari tinan tigoldo tone.” ¹⁶ Yesu woro, “Anung wang duusa uyirue? ¹⁷ Na uyene nworu vat nimon ile na ipira nanya nnu

maadi katu udu nanya kiti npunju ba? ¹⁸ Amma imon ile na inuzu nnuu ida unuzu kibinaiyari innare imon ile na idin nanzu unit. ¹⁹ Bara unuzu nanya kibinaiyari ukpilizu unanzang din nucu ku, umolsu nanit, upiziru nawani, kaput ndinong, likiri, ushaida kinnu, nin tizogo. ²⁰ Ile imonere din nanzu unit. Amma uli nimonli sa utusu nacara din nanzu unit ba.” ²¹ Yesu nya kikane ado kusarin Taya nin Sida. ²² Umong uwani na Kananiyawa nuzu kusari kone. A ta ntet a woro, “Lanza nkunekune nighe, Cikilari, usaun Dauda; ushono nin din sonu ngbada bara kugbergenu.” ²³ Amma na Yesu nworu iyang ba. Nono katwa me da ida foghe acara, i woroghe, “Woroghe anyaa bara adin gbejullu kang kidung bite.” ²⁴ Amma Yesu kawa nani aworo, “Na ina tuuyi kitin mon ba se kiti nakam uwulusu nnonon Israila.” ²⁵ Amma ada ubun me a tumuno, aworo, “Cikilari, buuni.” ²⁶ Akawa aworo, “Na ucaun i yiru imonli nnono ini nono ninau ba.” ²⁷ A woro, “Nanere, Cikilari, amma nono ninuawe asa ileo ibure na asa disso kitene kutebul ncikilari mine.” ²⁸ Yesu kawa aworoghe, “Uwani, uyinna sa uyenu udyawari, na isu fi nafa nafe di nin suu we.” Ushonoe uni wa tannun ashino kubi kone. ²⁹ Yesu uni wasun kiti kane anya udu kupo kurawan Galili. Amini wa ghana likup adi so ku. ³⁰ Ligozi nanit gbardang daa kitime. Iwa dak nan ghinu anan kentuu, aduu, aturi nin na nan salin nabunu, nan na mong gbardang na iwa di nin tikonu. Ina ni wa ceo nani nabunun Yesu amini wa shin nin ghinu vat. ³¹ Ligozi nanite ani fiu wa kifo nani na iwa yene unan sali nabunu nshino, unan kentuu din cin,

uturi din liru a uduuin yenju kiti. Iwa zazin Kutellen Israila. ³² Yesu wa yicila nono katwa me kiti me aworo, “Nlanza nkunekune lipitin nanite, idi ligowe nan mi ayiri atat na idi nin nimonmon na ima li ba. Na idi nin su nworo nani inyaa sa uli nimon ba, Iwa dissu liboo bara kukpong.” ³³ Nono katwa we woro ghe, “Tima se ufungal gbardang nweri kikanee na anit diku ba ubatin ligozin nanit alengen vat?” ³⁴ Yesu woro nani, “Ufungal umashiniari idi mun?” Iworo, “Kuzor nin nibo ibebene cin.” ³⁵ Yesu woro ligozin isozo kutyin. ³⁶ A yauna ufungal kuzor nin nibowe, na ataa nliraa, apuco ufungalle ana nono katwa we. Nono katwa we naa ligozi nanite. ³⁷ Anite vat leo ishitizo. Ipitirino agissin niburi nimonle na ileo, ikulo akuzun kuzor. ³⁸ Alenge na iwa li wadi amui anas banin nawani nin nono. ³⁹ Yesu woro ligozi nanite inyaa, ame doo adi piru nanya nzirgi mmyen anyaa udu kusari Magadan.

16

¹ A Farisiyawa nan na Sadukiyawa daa kitime idin tirughe in an dumunghe a duro nani kulap nnuzu kitene kani. ² Bara nani a kawa a woro nani, “Na kuleleng ntaa, uworo, 'Kefe mayitu ugang, bara awuten nshaa.’” ³ Nin kuyi dindin uworo, 'Kite ma cauna kang kitimone, bara na awuten nshaa.’ I yiru ubelu nalu ile ketene kane, bara na iwasa iyino ubelu kulap kube ba. ⁴ Kuji kunanzan kun zino din pizirun uyine nkon kulap ba banin kun Yunana.” Yesu nin nyaa a suna nane. ⁵ Nono katwa me kafina udu uleli ugau kurawe, Ishawa uyirun mborodi. ⁶ Yesu

woro nani, “Sunseng nin na Farisiyawa nan na Sandukiyawa.” ⁷ Nono katwa nighe kpiliza nibinai mene i woro, bara na ti yira uberadi ba.” ⁸ Yesu wa yeru nani a woro, “Anung ana yenu sa uyenu ucin, iyanin ta idin Kpiilizu nati mene au na iyira uborodiari ba? ⁹ Na isa lizino sa itoo iyizi na gi nborodi ataun na anit amoi ataun wa li ba, a kagisine amashinara i wa piriru? ¹⁰ Sa agir kuzure na anit amoi anas wa li, akuzeng amashinari walawa? ¹¹ Iyarin nta na iyino au inwadin belemnu ubelen mborodiari ba? Sun seng nin na Farisiyawa nan na Sadukiyawa.” ¹² Inin yino na awadin belenani uboleng inyeast mborodiari ba, bara u madursuzu na Farisiyawa nin na Sadukiyawa. ¹³ Nene na Yesu waa dak nlong likotin Kasiriya nFilipi, atiro nono katwa me, aworo, “Nyari anit din yicu Gonon nit?” ¹⁴ I woro, “Anung woro Yohanna unan shitu; among, Ilaisha; among woro, Irimiya, among woro unang liru nin nuu Kutelleari.” ¹⁵ A woro nani, “Bara nani anung din su meng ghari?” ¹⁶ Na akawa, Simon Bitrus woro, “Fere Kristi, Gono Kutelle unang nlai.” ¹⁷ Yesu kawa a woroghe, “Fe unang mariari, Simon usaun nYunana, nmii nin kidow was a durofi ilele ba, Ucif nighe na adi kitene kauri amere ndurofi. ¹⁸ Nkuru mbelenfi fere Bitrus kitene litala lole mma kye kutii nlira. Ni bulun kuwunun nkull wasa ni wantina ba. ¹⁹ Mba nifi mabudi kilari tigo kitene kani. Vat nimon ile na itere nyii imateru kitene kane, vat nimon iile na ibuku nyii iba bunku kitene kani.” ²⁰ Yesu benle nono katwa me nin likara au na iwa belin umong amere Kristi ba. ²¹ Nnuzu

kubi kone Yesu woro nono katwa me a ma nyiu adoo Urushalima, ama niu kang nacaran nakunen ntardun nacara kutii nlira, nin nadidya kutii nlira, aa amon ninyert, Ima molughe, ama nin fitu liri lin Tate. ²² Bitrus yicilaghe likoot akpadaghe, abenle, “Cikilari ulele di piit nin fi; na ulele nwa sefi ba.” ²³ Yesu gifirino aworo Bitrus ku, “Kpilla kimal nin shetan! Fe litalan ntirzuwari kiti ni, na myen fe duku nin nimon Kutelle ba, bara imon na nit.” ²⁴ Yesu tunna a belle nono katwa me, “Vat urika na adinin su adofini, se ata umusu litime, ayauna kucan kotinu me, anin dofini. ²⁵ Bara vat urika na adinin su aceu ulai me ama diru uni, vat tutung ulenge na a adira ulai me bara meng ama se uning. ²⁶ Iyaghari ba kpinu unit ku, awa se vat nye anin dira ulai me? Iyaghari unit ba su kusere nlai me muna? ²⁷ Bara Gonon Nnit ba dak nan nya ngongon ncif me nan nono kadura me. Ama nin nni koghaku nafo nile imon na anasu. ²⁸ Kidegen meng bellin munu, among duku nan nya mine allenge na iyisin kikane, na iba dudu ukul ba, iba yenu Gono Nnit ncinu nanya tigo me.”

17

¹ Ayiri kutocin wa kata, Yisa yira Bitrus ku nin Yakubu a Yuhanna gwana me, ada ninghinu kitene likup lizalang inung litiime. ² Atunna asaka ukama nbun mine. Umuro me balta naffo uwui, kulutuk me ta kanag nafo nkanag. ³ Na nin nanzu kubi ba Musa nin Iliya nuzu ilira nan ghe. ⁴ Bitrus kawa aworo Yisa ku, “Cikilari, ucaun na arike di kikane. Andi uyinna, meng ba ke

adanga atat kurum kunfe, kurum kun Musa, a kurum kun Iliya.” ⁵ Kubi ko na awa di nlrua na nin nanzu kubi ba kuwut nuzu ku kanag da ta nani ushin, na nin molu kubi ba liwui nuzu nan nya kuwut, aworo, “Kanere Gono kin nayi nighe, ulle na ndin nlatizu nmang me lanzan ghe.” ⁶ Na nono katuwa me nlanza nani, ideo nin timuro mine kutyin, iwa di nlanzu fiu. ⁷ Ame Yisa da ada duduzo nani a woro, “Fitan yenje iwa lanza fiu.” ⁸ Inug yene kitene kani, na iyene umon ba, Yisa ari cas wa duku. ⁹ Na iwa kpilin unuzu kitene likupe, Yiisa kpada nani aworo, “Na iwa bellin alle amore kitin nmon ba, udu kubi ko na Usaun Nnit ba fitu nan nya nkul.” ¹⁰ Nono katuwa me tiringhe iworo, “Iyaghari wati anan ninyerte wa woro Iliya ma burnu adak?” ¹¹ Yisa kauwa a woro nani, “Iliya badak ada kurtunu imon vat.” ¹² Nene meng bellin minu, Iliya namalu udak, na iyininghe ba. Nin nani, iwa a sughe vat nimon ille na idinin suwe. Nanya libau lirume, Gono Nnit ba niu nacara mine.” ¹³ Inug nono katuwa me, yinno adin nlriru nanghinu kitene Yuhanna unan Baptismari. ¹⁴ Na ikpilla kiti ligozine, umon unit da kitime, ada tumuno nbun me, anin woro, ¹⁵ “Cikilari, lanza nkune kune ngono nighe, bara adinin nkonu matirizi, adin nniu mun kang, kubi-kubi asa adiso nlah sa nmyen. ¹⁶ Meng da ninghe kitin nono katuwa fe, na iyinno ushinu ninghe ba.” ¹⁷ Yisa kauwa a woro, “Anan salin nyinnu nin kuji kunanzang, udu kome kubiari mba so nanghinua? Udu kome kubiari mba nonku kibinai ninghinua? Dan ninghe kiti nig kika.” ¹⁸ Yisa kpada ghe, Kugbergenue nuzu nan

nya me, kwanyane shino nkone kube. ¹⁹ Nani nono katuwa da kiti Yisa kusari kurum i woro, “Iyaghari ntah na arik nyinnno nutunghe ba?” ²⁰ Yisa belle nani, “Bara ncingilin nyinnu sa uyenu mine. Kidegen ndin bellu minu, asa idinin yinnu sa uyenu cing nafo fiyip fikan Imustard, uwasa ubelle likup lole, 'kalla litiife kikane udo kanie,' aba du nin litime, na imomon ba yitu munu nin nijasi nsu ba. ²¹ Vat nani imus nale agbergeni wasa inuzu nani cas ba, se ligowe nin lira a ukifu nnu.” ²² Kube na iwa sosin Galili, Yisa belle nono katuwa me, “Iba ni gono nnit nacara nanit. ²³ Inug ba molughe, nan nya liri lintat aba fitu.” Ayi nana nono katuwa me nani yototo. ²⁴ Na ida Ukafarnahum, annit alenge na iwadi imal sesu kagisin fishekel nafo ugandu, da kitii Bitrus a woroghe, “Na unan yirru mine din nizu kagisin nishekel ngandu ba?” ²⁵ A woroghe, “Nanere.” Da na Bitrus npira nan nya kilari, Yisa cizina uliru ninghe aworo, “Iyaghari udi kpilize, Simon? Ago inyi, kitinghari idin sesu ugandu kuwa? Kiti nanit minere sa kiti namara?” ²⁶ Na Bitrus nworo, “Kiti namarari,” Yisa bellughe, “Ikala anit mine nbiuze. ²⁷ Na tiwa ti nani anan sesu ngandu isu kulapi ba, cang kulli kudia, to liwita fe nanye, uwunun fibo fo na fi burno uduke. Asa upuno unu finin uba se fishekel ku, yira finin udi ni anan sesun unani ni unfe.”

18

¹ Nanya kubi kurume nono katwa me da kitin Yisa iworo ghe, “Ghari udiawe nanya kipin tigo

Kutelle?” ² Yisa yicila gono kibene adak kitime, ayisa ghe kiyitik mine, ³ anin woro, “Kidegene ndin belle munu se anung nsuna alapi mine iso nafo nono nibebene, anung ghe nan nya nkolome libau na iwasa ise upiru kipin tigo Kutelle ba. ⁴ Bara nani vat ulle na a toltuno litime nafo gono, kibene kane unit une amere udiawe nan nya kipin tigo Kutelle. ⁵ Nin ullenge na asere nkang gono kibene nan nya lisa nighe, asere mereku. ⁶ Vat nle na ata warum nan nya nibebene nane na iyinna nin mi, ita kulapi, uba katinghe iyaun litala lidia iterighe nto, inin turunghe nan nya kuli kudia kiti kicacam. ⁷ Kash udu uyi bara kubin ntirzuari! bara uso doleari kubi kone ba dak bara ame! ⁸ Assa ucara sa kubunu fe, bba tifi utiro, werne unin uflig pit kitife, uba katinfi usee ulai nin kagiisin kidowo, ninworu itufi nan nya nla so ligan uyiita nin ncara sa abunu fe vat. ⁹ Assa iyizife bba tiifi utiro, herina linin ufilin kitife, uba katinfi use ulaii nin liyizi lirim, nin woru itufi nan nya nla sa ligun nin niyizi fe ib. ¹⁰ Yenjen na iwa yassu warum nan nya kitene kane nono kadura Kutelle mine ko kome kubi idi nyenju nmoru ncif nighe ulle na adi kitene kani. ¹¹ Bara gono nnit na dak ada tucu nalenge na ina wulu. ¹² Iyaghari idi nkpilize? Asa umon unit dinin nakam akalt likure, kurum nanye nwulu, na aba cinu akalt likure udiru kuurume kitene kikap adi piziru kone na kuna wulu ba? ¹³ Andi ase kunin, kidegen ndi nbellu munu, liburi libo me kitene kukam kurume bba katinu nin gbardang kitene nakam akalt likure udiru kurum na kuna wulu

ba. ¹⁴ Nan nya nanere, na usun Ncif mine allenge nadi kutenit kane warum nan nya nibebene nai nanna ba. ¹⁵ Asa gwana fine ntafi kulapi, durso ghe utanu me, anung ligan mine, cas, asa a lanza fi, utuucu gwana fine. ¹⁶ Andi na a lanzafi ba, yira nuwa na fine unit kiti nwanana urum sa anwaba ido kitime bara iyizi nawaba sa awaatat sa ko lome lugbulang base uyisinu. ¹⁷ Asa anari ulanza nanan dortu Yisa, awa nari ulanzu nanan dortu Yisa, na ame so kitife nnafo kulumai sa unan sesen ngandu. ¹⁸ Kidegene re ndin bellu minu, vat nile imon na itere nan nya nnye, iba teru kitene kane, nin vat nile imon na ibunku nnye nanere iba bunku kitene kane. ¹⁹ Ukpiine ku ndi bellu munu asa an wada nwa yinin nin nimon ule na iba tirrinu menku nan nya nnyi ucif nighe ulle na adi kitene kane bba su nani mun. ²⁰ Bara kiti ka na awaba sa an watat nzuro nan nya lisa nigh, ndi nanghinu.” ²¹ Nin nani Bitrus da ada belle Yisa ku, “Cikilari, udu timashinari gwana nighba sui kulapi meng shawa muna? udu so kuzora?” ²² Yisa bellinghe, “Nna meng na bellinfi udu kuzor ba, uduru akalt kuzorii sau kuzor. ²³ Bara nani, kipin tigo Kutelle di nafo umon ugo, na awa dinin su asu kibatiza nan nacin me. ²⁴ Kubi ka na awa acizina kibatize, ida nin nkon kucin me ulle na ame din dortughe titalent amui likure. ²⁵ Bara na awa idinin libau nbiuwe ba, Cikilari me na uduka idi lewuughe nin nwane a none umunu vat nile iimon na adumun, ida biyaghe. ²⁶ Ame kucine dio kutyin, atumuno nbuun me aworo, 'Ccikilari, tursui limuri meng ba biyufi imone

vat.' ²⁷ Nin nani, Cikilari kucine, atinna alanza nkunekune me, bunkun ghe, shawan nin nre me. ²⁸ Ame kucin kone nuzu ase umon udone licin me ulle na ame din dortu ghe idinari likalt akifo ghe kusholshok, a woroghe, 'Blayi imon ile na ndi ndortu fi.' ²⁹ Ame udone licinne dio kutyin, adi fo ghe nacara aworo, 'Ta ayi ashau nin mi nba biufi.' ³⁰ Ame kucin nburne nari, nin nani, ayiraghe atoghe licin, udu kubi ko na aba biughe ule imon na adin dortu ghe. ³¹ Kubii na adone licin nyene ile imon na asu, ayi mine nana. Ida idi belle Cikilari mine vat nile imon na asu. ³² Cikilari kucin kone yicila ghe, a bellinghe, 'Fe vat bara uwa sui kuculu. ³³ Na fe nwasa ulanza nkunekune ndofine kucine ba? Nafu na meng na lanza nkunekune fe?' ³⁴ Cikillarri me wa nanna ayi ninghe, a nakpa ghe nacara nanan nfo nanit udu kubi ko na aba biu imon ile na idi ndortu ghe. ³⁵ Nanere wang ucif nighe kitene kani, ba su anunku, asa na anug ba shawa nin nalapi nuana nan nya nibinai mine ba.

19

¹ Na ida kubi na yisa mmala tigbulange, a sunna Ugalili, ada nan nya ligan Yahudiya ukafinu kurawa urdu. ² Ligozi gbardang dofin-ghe, a shizino nin ghinu kikane. ³ Afarisiyawa da kitime, idumunzun ghe, nbellinghe, "Uduka nyinna nworu unit ko uwani me nan nya nimon ille na uwane tawa?" ⁴ Yisa kauwa a woro, "Na anun wa yene ubellu ninyyerte ba, nworu ame ulle na awa ke nani nin gankilime nin uwani?" ⁵ Akuru a woro, 'Bara nanere unit ba cinnu ucif me nin nna me a munu nin nwani me,

anwabe ba da so finawa firuma? ⁶ Nin ndu mbun na awabari ba, finawa firuum bara nani, imon ule na Kutelle munu, na umon wa kosu ba.”

⁷ Inugh woroghe, “Ani iyari ntta Musa wa bellin nari tiniza awani bite inyerte nworu ilugma bite nmala anin ko ghe?” ⁸ A belle nani, “Bara ngbas niibinai minere Musa wa sun muunu iko awani mine, nin nburne na nanere wandi ba. ⁹ Meng bellin munu, vat ulle na ko uwani me andi na kulapi nzina ba amini ndi yira uumon, asu kulapin nzina, unit ule na adi yira uwani ule na ina ko ghe asu uzina.” ¹⁰ Nono kadura belle Yisa ku, “Andi nanere ubellen ngankilime nin nwani, na ucaun isu ilugma ba.” ¹¹ Yisa woro nani, “Na koghari ba yinnu ninle uduursuze ba, se allenge cas na ina yinin nani iseru unin. ¹² Bara amon duku iwa machu nani sa tinanilime mine. Amon tutun annitari wa gbaru nani. Amon asa inughere ta atimine ku bara kipin tigo Kutelle. Ame ulle na adini su seru ulle udursuze, na a seru unin.” ¹³ Iwa da nin nono nibebene kitime anan tarda nani acara me na ti mine ati nlira, nono katwa me kpada nani. ¹⁴ Yisa woro, “Sunan nono nibebene, na iwa wantin nani udak kiti nighe ba, kipin tigo Kutelle di kin nimuwsu minere.” ¹⁵ A tarda nani acara me, a tunna anya kitene. ¹⁶ Umon unit da kitin Yisa a woro, “Unan dursuzu kiti, iyapin imon iciniari mma su nnan se ulai un sali ligangha?” ¹⁷ Yisa woroghe, “In yaghari nta uminin ntirini ubelen nimon igegeme? Unit urumari cas di gegeme, nan nya nani andi udi nin su use ulai nsali ligang, dorto uduke.” ¹⁸ Unite woroghe, “Uyeme uduka?” Yisa woro, “Yenje nwa mollu unit yenje uwa nozo

nin na wani, namon yenje uwa su likiri, yenje uwa su kinu, ¹⁹ gyantina ucif fe nin nafi ne unin ti usu nnan kupo fe nafo litife.” ²⁰ Kwanyane woroghe, “Ilenge imone vat nna su. Iyaghari kuru iduyi?” ²¹ Yisa woroghe, “Andi udi nin su use ukulu, can, lewe imon ilenge na udimun, uni nikimon, uma se imon nacara kitene. Kani unin dak, udofi ni.” ²² Na kwanyane nlanza imon ilenge na Yisa nbelle, anya nin tinana nayi, bara awa di nin nimon nacara gbardang. ²³ Yisa woro nnono katwa me, “Mbellin minu kidegene, udi konu unan nimon nacara ghana kitene kani. ²⁴ Nkuru nbellin minu, nworu uman nimon nacara piru kipin tigo Kutelle, ukatin nin shew kurakomi piru ligalon nalira.” ²⁵ Na nono katwa me nlanza nani, umamaki kifo nani kang i woro, “Ani ghari wasa ase utucue?” ²⁶ Yisa yene nani aworo, “Kiti na nanit udi konu, kiti Kutelle vat nimon in suari.” ²⁷ Biturus ttunna akpana a woroghe, “Yene, tina sun imon vat ti dofin fi. Ani iyaghari arik ba se?” ²⁸ Yisa woro nani, “Mbellin minu kidegene, anughe na ina dofini, nan nmaru upese na gono Kutelle ma so kutet tigo me, anung wang ma so na tet likure nin na ba, isu ushara nnonon Israila likure nin naba. ²⁹ Vat nlenge na a suna nilari, nuana nilime, nuana nishono, ucif, una, nono sa kumen bara lisanin, ama seru mmari akalt likure a ulai un sa ligang. ³⁰ Nan nya nnani gbardang na idi anan cizunu nene mada so anan kidung, a gbardang na idi anan kidung maso anan bun.

20

¹ Kinin kipin tigo Kutelle masin unan kunen, ulenge na anuzu nin kwui dinding adi piziru anan katwa kunen me. ² Na immala tijuana katwa we ko uyeme unit liyirinn me fisulai, a ta nani kunene. ³ A kuru nuzu tutung kubi ni koro itat a yene among anan katwa yissing nkasua sa katwa. ⁴ A do kiti mine a woro, 'Anan wang, can kunene, imon ilenge nan yene idi dort mma ni minu, inughe tunna inya udu katwa we. ⁵ Akuru a nuzu kubi nikoro kutocin nin nikoro kuti tutung, asa nan ghinu nane wang. ⁶ Tutun akuru anuzu kubi nikoro likure nin firum ase amon yissinn sa katwa. A woro nani, 'Iyaghari nta iyissin kikane uworu kwui dinding sa katwa' ⁷ I woroghe, 'Na umong in yira nari katwa ba.' A woro nani, 'Anun, wang, can nan nya kunene.' ⁸ Na kuleleng nda unan kunene woro nnan yenju katwa we, 'Yicila anan katwa we uni nani uduk mine, cizinu kitin nnan dak kidunghe umalzin nin nan burnun dake.' ⁹ Anan katwa we na ini yira nin nikoro likure nin firum da, ko uyeme mine sere fisule. ¹⁰ Na anan burnun cizunu katwa we nda, i cisso inung ma seru gbarandan, inung wang ko uyema sere fisuule. ¹¹ Na isese uduk mine, igbondulo kitene nnan kunene. ¹² I woro, 'Anan katwa kidughe nta fikoro firumari cas katwawe, nani umini nna nane irume nan ghirik, arike nna ti juju nidowe bite nan nya liyirin nin gbagbai nwui.' ¹³ Unnare unan kunene kpana a woro nmong mine, 'Udongdong, N nta minu kulapi ba. Naa tini su nan ghinu nan nya fisule ba? ¹⁴ Seren

imon ilenge na nnare di inmine inyai ulanzun mmmang nighari nni anan yiru kidunghe irume nan ghinu. ¹⁵ Na meng di nin likara nworu nsu imong ilenge na idi nin sue nin tamani nighe ba? Sa iyizi fe tifi uti lalapi bara na men di gegeme? ¹⁶ Bara nani anan kidung bada so anan cizunu, anan cizunu so anan.” ¹⁷ Kubi na Yisa wa cinu ucindu Urshalima, awa yiru nono katwa me likure nin nan wabe ninghe, libau we a woro nani, ¹⁸ “Yenen ti din cinu udu Urshalima, ima nakpi usaun nnit nacara ndidya nin nan ninyerte kutin nlira. Ima sughe ushara nkul ¹⁹ ima nakpi ghe nacara na awurmi bara inan sughe liyakiti ishuru ghe, inin kotun ghe kitene kuca. Nan nya liyiri lin tatte ima fiughe.” ²⁰ Una nnonnon | Zabede da kitin Yisa ligowe nin na saun ne. A tumuno nbunme aniin tiringhe imongmon. ²¹ Yisa woro ghe, “Iyaghari udi nin su we?” A woro ghe, “Yinna nono nighe nibe se uso, unit urum ncara ulime fe, a unan be ncara ugul fe, nan nya kipin tigo fe.” ²² Yisa kpana a woro, “Na uyiru imon ilenge na uдин tirue ba. Anung wa sa isone nan nya kakkuk kanga na meng din cinu usonue?” Inung woro ghe, “Ti wa sa ti (sono).” ²³ A woro nani, “Kakkuk nin uma sonu. Amma ubelleng nso ncara ulime sa ncara ugule ning na unanghari na ma noi ba, uunna lenge na ucif nigghari nshirya.” ²⁴ Na kagisin nono katwa likure nlanza, ayi nana nani kang nin nuana ni be. ²⁵ Yisa yicila nani kitime a woro, “Iyiru ago nnawurmi din dursuani tigo, adidya mine tutung durso nani akara. ²⁶ Amma na uma yitu nani nan nya mine ba. Uma na so

ulenge na adi nin su ayita uद्या nan nya mine uma so ghe gbas aso kucin mine. ²⁷ A ulenge na adi nin su ayita unan bun mine uma so ghe gbas a so kucin mine. ²⁸ |N| afo na asaun nnitt na dak isu ghe licin ba, nani ame su nari licin, anin kuru ani ulai me imon kusere nanit gbardang.” ²⁹ Na iwa nuzu nan nyan Jericho, ligozi nanit gbardang dofinghe. ³⁰ Ise aduu aba sosin kupo libau. Na i lanza Yisa din cinu ukatu, ita ntet i woro, “Cikilari, usaun Dauda, lanza nkune kune bite.” ³¹ Amma ligozie Kpada nani, i woro nnani i min tik. Nani ina kpina ughantinu tiwui mine i woro, “Cikilarri, usaun Dauda lanza nkune kune bit.” ³² Yisa tunna ayisina ayicila nani a woro, “Iyaghari idin pizuru nsu minu?” ³³ I woro ghe, “Cikilari, iyizi bite pun.” ³⁴ Yisa tunna, nkune kune kifo ghe nin ghinu, a dudo iyizii mine. Dedei ise uyenu kiti i dofin ghe.

21

¹ Na Yisa nin nono katwa me nda duru susut nin urshalima ida U Baitfayi, kusari likup Nzaitan, Yisa tunna a to nono katwa me naba, ² a belle nani, “Can nan nya kagbiri nbune, ima yenu kajaki terin ku, nin gono kajake ku. bunkun ninin ida nei ni ning. ³ Andi umong matirinu ubeleng nining, ima woru, 'Cikilari di nin su nining,' unit une na turun munu nin nining. ⁴ Imone wa so nani inan kulo uliru ulenge na iwa bellin kkiti nnan liru nin nuu Kutelle nworu, ⁵ “Bellen ushonon Sihiyona, yene, Ugo fee din cinu udak kitife, Nin toltunu liti kitene kajaki, Kitene kalpadari, gono kajaki.” ⁶ Nono katwa me

tunna ido idi su nafa ubellu me. ⁷ I da nin kayake nin ka gonoe, i tarsa imon nidowo mine kitene, Yisa nin so kitene. ⁸ Ngbardangg nanite nonkuzo imon mine libauwe, among tutuung kezze tilang nace inonkuzo libauwe. ⁹ Ligozin nanite na iwa din nbun in Yisa nin na lenge na iwadi dortughe, jartiza kang, i woro. (Hossana) Liru udu kiti Nsaun Dauda! Unan mmariari ame ulenge na adin cinu nanya lissan Cikilari. Hosanna udaya!”

¹⁰ nKubi kongo na Yesu wa piru Urushalima, vat kipine wayissin dang, “Ghari ulele?” ¹¹ Ligozin nanite kawa, “Yesuari ulele, unan liru nin nuu Kutelle, na ana nuzun Galili.” ¹² Na Yesu npira ukaikali Kutelle, akoo ale na idin sessu ilesse nya kaikale atunna awufuzu atebur na nan kpillizu nikkurfung ghe nan niti lisosin na nan lessu na tattabara. ¹³ Aworo nani, “Ina nyertin, 'Kilari nighe iba yicu kinin kilarin nlira,' inani kpilaa kinin ki so lii na kir.” ¹⁴ Aduuwe nanan kentu daa kitime nyan haikali, a shino nin ghinu. ¹⁵ Na udaya na priest nin na nan nyerte inyene imon izikiki na a suu, na ilanza nono din teit nyan haikali idin belu, “Huzana kitin gonon Dauda,” nibinei mine nana. ¹⁶ I woroghe, “Ulanza ile imon na anile alele din bele?” Yesu woro nani, “Ee! Na anun sa karanta baa, 'Na iyiru liruu din nucu tinuu nnono nibebene nin ninese baa?’” ¹⁷ Yesu suun nani anuzu kipine adoo Ubetani adi moru ku. ¹⁸ Nin kui ding-ding ghe na akpilla nya kipine, awadin lanzu kukpon. ¹⁹ Libau we ayene ku ca kupal, adoo kiti kunin, na ase imonku ba sei afa, awore kuce, “Sali gang na iwa se kumat kiti fe ba.” Kitene kuca kupule tunna

ku koto. ²⁰ Na nono katwa we inyene nani, imone taani zikiki i woro, “Inyizyarin ntaa kuca kupul koni mba tunna ko koto kite?” ²¹ Yesu kawa aworo nani, “Kidegen inbelin minu, i wa dinin kidegen na ikosu nibinei ba, naiba suu ile imon na ina su ku ca kupule kune cas ba, iba bellu likup lole caccana udyun nyan mmen, tutung uba soo nanin. ²² Asa iyinna vat nile imon na itirina nya nlira iba seru.” ²³ Na Yesu ndaa nyan haikali, udya na priest nin nakune na nite daa kitime, a ayitan ndursuzu aworo, “Na yapi akarari uдин su ile imone? tutung ghari nafi lolikare?” ²⁴ Yesu kawa aworo ani, “Meng wang ba tirin mi nu utirinu urum, anun wa belli meng wang ba bellu minu sa likara nghari ndin suu ile imon. ²⁵ Ubaptisman Yohanna-uwa nuzun weari, unuzu kitene sa nanit?” Igbondilo na timine, iworu, “Tiwa woro, 'Unuzu kitene,' aba woro ari, 'Inyan ghari wa ti na iyinna nin ghe ba?’ ²⁶ Tiwa woro unuzu nati, 'Tilanza fiu ligozin,' bara na vat iwa yene Yohanna kufo unan kadura.” ²⁷ Ikawa Yesu ku iworu, “Na tiyiru ba.” Ame wang woro ani na meng ba bellu minu sa nya na kara nghari meng din su ile imone ba. ²⁸ Iyanghari ukpilzu mine? Unit nin nasaun a ba, adoo kiti kin funu aworo, 'Usaun can kuneng kitimone udu su kataa.' ²⁹ Usaun kawa aworo, 'Nan ba duba,' na akpilza kibinei me anyaa udu kunene. ³⁰ Unite doo kitin saun unbee abellin ghe fo unan infune. Ule usaune kawa ghe aworo, 'Mba du, Cikilari,' na adoo ba. ³¹ Nya na saun abe uyemeari wa poo ucif me liburi?” I woro, “Unan finu.” Yesu woro nani, “Kidegennari in

belin minu, anan sessun gandu nin nakilaki ba yarin minu npiru kilari Kutelle. ³² Yohanna wa dak kitimine nin libau lilau, na iyinna nin ghe ba, anan sessun gandu nin na kilaki yinna nin ghe, anun tutung, na iyene ileli imone, na iba cino alapi mine idan se kubi iyinna ninghe ba. ³³ Lanzas nton tinan tigoldo, umong unit wa duku, unite nin kuneng gbardang, a bilsa a ca ku anin kee udanga ku, awuzu kuu kaciso ku anin kee kutii ncaa ku, anaa kibala kunin, anin nyaa udu mmon mmin. ³⁴ Na kubi kusane ndaa susut, atoo aciin me kiti na nan kataa we inighe kumat na ce. ³⁵ Anan kataa kunene kifo aciin me, ifo warun, imolo umong nannyee inin kunene kifo aciin me, ifo warun imolo umong nannyee inin tasa umong nin na tala. ³⁶ Tutung unan kunene too among aciin me, ngardang mine kata anan finue, anan kataa kunene suu nin ghinu fo anan finue. ³⁷ Nkatu nani, unan kunene too usaun me kitime, aworo, 'Iba ghantinu usauni ghe gongong.' ³⁸ Na anan kataa we nyene usaune, I woro nati mine, 'Usau nare ulele. Dan timolu ghe ti li ugadu me.' ³⁹ Inutung ghe nya kunene, inin imolo ghe. ⁴⁰ Neenee kubi koo na unan kunene nwadak, nyan gharai aba suu nin na nan kataa kunene?" ⁴¹ Anite woroghe, "Aba molu anan kataa ananzang anee nya libau nsalin kune kune, anin ni kibala kunene kiti nameng, anit ale na iba biu ikurfung kubi ko na imon kunene nyini." ⁴² Yesu woro ani, "Na ikaranta nyan litape ba, 'Litala lo na anan makeke na nari linnare nda soo liti ne. Ilele unuzu kitin Cikilari, tutung udi zikiki bite?' ⁴³ Bara nani nbelin minu, iba seru

kutii tigoo Kutelle kitimine ini mmin moo na ini maa kazuzu minin kolu kumati te. ⁴⁴ Vat nle na deo kitene litala lole aba putuzu agir-agir. Ulenge na litale ndeo litime liba jazilinghe. ⁴⁵ Na uद्या na priestoci nin na Farisawa nlanza too tinan tigoldue iyinno adi nliru natimine re. ⁴⁶ Ko kobe kubi ko na asa imala ukifu ghe, asa ilanıza fiu ligozin na nite bara na anit gbardang nyira ghe ame unan nliru nin nuu Kutelleari.

22

¹ Yesu kawa anin lira nani nin tinan kuguldo tutung, abenle, ² “Kilari tigo Kutelle masin umon unit na awa su usaune ubuki ni lumga. ³ A too a cin me idi yicila ale na a wa duru nani ilumge idak, na ida ba. ⁴ tutung a too among a cin, abenle nani, 'Benlang ale na ina duru nani ilumge, “Yenen, mmalu kanju imonle. Ina nan niyin nighe i malu basu, vat nimong nmalu zuru. Dan kiti nilumge.”’ ⁵ Bara nani na anit an nda ba. Among kpila udu anenmene kagisine kpila udu kitin lesu nin sesu mene. ⁶ Amen ta acin me imancing, inin molo nani. ⁷ Bara nani ugowe nana ayi. A too anang likum me idi mulsu nani, inin juju kagbire. ⁸ Anin woro na cin me, 'Ilumge din cinu, uzuru tutung ale na ina belin nani na ida ba. ⁹ Bara nani can kitene tibau idi beleng vat ule na iyeneghe adok kitin nilumge.' ¹⁰ A cine do kitenen libauwe idi yicila va nle na iyeneghe, anit a acine nin na le na idi acine ba, bara nani kutii nilumge wa kula gbem nin nanit. ¹¹ Bara nani na ugowe nda aba da yenu ale na ida kutii nilumge, a yene umun ule na awa shon kultuk

nilumghe ba. ¹² Ugowe woroghe, 'Udundun, utiza iyiziyari upira kikane sa kulutuk nilumge?' unite yisina nin kutike. ¹³ Ugowe nin woro na cin me, 'Teren unit ulele nacara nin nabunu i tuughe ndas nanyan nsirti, kika na ama gilunin talu nayini.' ¹⁴ Bara na anit gbardang na iwa yicila nani ma cunghari ina fere." ¹⁵ A Farasiyawa non do idi mune atee ikye inda na ima kifu Yesu nanyan nliru me. ¹⁶ Inin too ghe nono katwa mene, ligowe nan na Hirudiyawa. I woro Yesu ku, "Kumalami, ti yiru fe unan kidegenari unin din dursuzu tibau Kutelle nanya kidegene, tutung na umong ma wantinfi ubenlu kibinai fe ba, na uдин feru anit ba. ¹⁷ Bara nani benle nari iyanghari uдин kpilizu? Ukari i ugandu kitin Kaiser ra sa babu?" ¹⁸ Bara nani Yesu yino nibinai ni nanzan mene anin woro, "Iyarin ta idin dumuzuni, anu anan kinuu? ¹⁹ Duruni fikurfunghe." Inin da nin fikurfunghe kiti me. ²⁰ Yesu woro nani, "Kuyelin ghari nin lisa di kiteme fikurfunghe?" ²¹ Iworoghe, "Kaiser." Yesu nin woro nani, "Bara nani nang kaiser ku imon ile na idi Kaiser, in Kutelle tutung imon ile na idi in Kutelle." ²² Na ilanza nani, ikifo ti nuu mene. Inin sunghe iya. ²³ Liri lole amon a Sandukiyawa da kitime, ale na ina woro na ufitun kul duku ba. I tiringhe, ²⁴ i woro, "Kumalami, Musa naworo, 'Unit wa ku na amara go ba, gwane yira uwane a se nono ku bara gwane.' ²⁵ Linwana kuzir wa duku, unan burne ku na asu ilumge, na ase nono ba. A suna gwane uwane. ²⁶ Unan mbe ta nafa ame, nanere unan tat udu unang zure. ²⁷ Kimal mine vat, uwane da kuu. ²⁸ Nene lirin fitun nyii,

uwanin ghari ba yitu nanya mene? Bara na vat mene wa yininghe nafo uwani.” ²⁹ Bara nani Yesu kawa a woro nani, “I tana bara na iyiru uliru Kutelle sa likara me ba. ³⁰ Bara na nin fitu nanan kull, na ilumga ma yitu ba a na ima nizu ilumga ba. Nnu nani, ima yiti nafo anan kadura Kutelle kitene kane. ³¹ Bara ubelen nfitu nanan kull, na isa yene nanya niyerte ile imon na i wa beleng minu nuzu Kutelle, ³² 'Mere Kutellen Ibrahim, Kutellen Ishaku, nin Kutellen Yakub? Kutelle na Kutelle na beari ba, bara na Kutelle nanang nlai yari.” ³³ Na ligozin na nite nlanza nani, ikifo tinuu nin ma dursuzu dursuzu me. ³⁴ Bara na a Farisiyawan nlanza au Yesu ntursu ti nuu na Sandukiyawa, i pitirino ati mene kiti kirum. ³⁵ Umon nanya mene, ulauya, tiringhe a dumunghe- ³⁶ “Kumallami, lome liduari lidya nanya na du fe?” ³⁷ Yesu woroghe, “U ma ti usu ncif Kutelle nin kibinaife, nin kidowe fe vat nin kibinai fe.’ ³⁸ Uleleunare udyawe nin unburne. ³⁹ Un be masin ulele-'Uma ti usun nang kupoo fe nafo litife.’ ⁴⁰ Kitene na le adu abere uduke sosin ku nin liru nin nuu Kutelle.” ⁴¹ Nene na a Farisiyawa wadu kiti kirum, Yesu tirino nani. ⁴² A woro, “Iyanghari idin kpilizu nin Kristi? Gonon ghari ame?” I woroghe, “Gonon Dauda.” ⁴³ Yesu woro nani, “iyarin nta Dauda nanyan Ruhu din yecughe ucef, a benle, ⁴⁴ 'Ucef uworon ncef nin, “Suu ncara uleme ning, saide nta anan nari fe imon patilu na bunu fe.” ⁴⁵ Andi Dauda din yicu Kristi ku 'Ucif', a ta iyiziari a so Gonon Dauda?” ⁴⁶ Na umong ula kawughe imon ba, na umong kuru a tiringhe imomon tutung ba uworu

lire.

23

¹ Nin nani, Yesu su uliru ligozi, nin nono katwa mye. ² A woro, “Anan ninyerte nin na Farisiyawa, asa iso kiti lisosin Musa. ³ Bara nani, vat nile imon na ibellin munu isu, suun inin kin yenje, na iwa su adu mine ba. Bara inung di nbellu, na idin su inin ba. ⁴ Nanere, asa itere kutura ku getek, kun nijasin inyaunu, inin tarda anit nabandang, inung atimine na iba dudu nin ticin bara iyaun ba. ⁵ Vat nadu mine idin su, anit nan yenje nani, asa ikye ilaya gba gbardang, inin ta alutuk ajangaran. ⁶ Idinin su niti lisosin tigo kiti nbuki, nin kiti lisosin nago nanya kutyi nlirag, ⁷ nin nilip tikune nanya nkasu, anit yicu nani 'Unan yiru'. ⁸ Bara anung na iwa yicu munu 'Unan yiru', bara idinin nnan yiru warumari, vat mine linuanari. ⁹ Na iwa yicu unit nanya inyi Ucif mine ba, bara tidi nin Ncif warum, amere ule na adi nanya kitene kani. ¹⁰ Sa iyicu munu 'Unan dursuzu', bara idinin nnan dursuzu warum, ame Kristi. ¹¹ Ame ulenge na adi udia nanya mine, na aso unan su munu katwa. ¹² Vat nlenge na aghantina liti mye, iba toltunghe, nin vat nlenge na a toltuno liti mye iba ghantinghe. ¹³ Kash anughe, anan ninyerte nin na Farisiyawa, anan rusuzu nati, anung ntursu kipin tigo Kutelle kiti nanit, na anung ati mine npira ba, a na iyinna ale na idinin su pire, ipuru ba. ¹⁴ Kash anung, anan ninyerte nin na Farisiyawa, anan rusuzu nati, idin bolusu nalari nawani ale na ales mine na kuzu, inani din

dursuzu ati mine kiti nlrirag mijangarang bara nani iba seru uca nkul udia. ¹⁵ Kash anung, anan ninyerte nin nafarisiyawa, bara asa idoo kurawa nin kutyin, npiziru anan dortu Kutelle, iwa se, asa ukuru itaghe aso gono nlahira nafa na anung atimine di. ¹⁶ Kash anung anan ninyerte nin na Farisiyawa, anung na ina woro, 'Vat nlenge na asillo nin kutyi nlrirag, na imomo nari ba, vat nlenge na a sillo nin nazurfa kutyi nlrirag, isillin ntere ghe.' ¹⁷ Fe uduu ulalang, iyaghari katin, azurfe sa kutyi nlrirag na kuna kussu fi azurfe? ¹⁸ Nin nworu, vat nlenge na asillo nin bagadi na imomonari ba, bara vat nlenge na asillo nin nfillu na udi kitene, isillin in tereghe. ¹⁹ Anung anit aduu, Iyaghari katin, ufile sa ubagadi na nnere na kussu ufile? ²⁰ Bara nani, vat nlenge na asillp nin nbagadi, asillo nin vat nimon ile na idi kitene nbagade. ²¹ Ame ule na asillo nin kutyi nlrirag, asillo nin kunin nin nlenge na asosin nanya kunin. ²² Ame ulle na asillo nin kitene kani, asillo nin kutet tigo Kutelle ninghe ule na asoson kitene. ²³ Kash anung anan ninyerte nin na Farisiyawa, anan rusuzu nati, idin nizu uzakka vat nimon kunen, ina suna litino nimone, kidegen usu gegeme, uyitu dert, ile imonere caun isu, na iwa fillin inin ba. ²⁴ Anung aduu, fe ulenge na asa ifillo kajiji kacing, ina milla kulonkomi. ²⁵ Kash anung anan ninyerte nin na Farisiyawa, a sa ukusu mamal kakuk nin kishik, ina suuna nanye nin ndinon. ²⁶ Anung Afarisiyawa aduu, burno ukussu nanya kakupe nin kishik, bara uddase nan da yita lau

tutun. ²⁷ Kash anung anan ninyerte nin na Farisiyawa, anan rusuzu nati, anung di nafo nisek nibo pert, alenge ndase idin yenju gegeme, nanye kullun nin nakuu na nan kuzu, nan nimon nsalin nlau. ²⁸ Nin nanere, asa anung ndase inuzu anit alau, udu nanye ikullun nin rusuzu nati nin kulapi. ²⁹ Kash anung anan ninyerte nin nafarisiyawa, bara din nkye nissek na nan nliru nin nnu Kutelle, nin su nissek na nan fiu Kutelle kuyok. ³⁰ Anung sa iworo, 'Nda tiwa duku nayiri nacif bite, na tiwa munnu nanghinu nanya ngutunu nmyi, na nan nliru nin nnu Kutelle ba.' ³¹ Bara nani, anung nsheida atimine, nworu anughere nono nalenge na iwa mollu anan nliru nin nnu Kutelle. ³² Anung tutun ba kullunu kagisin kulapi nacif mine. ³³ Anung iyii abuni, inung isudun niyii, iba ti iyiziyari isortu kiti nwucu kidegen nin kilari nlah? ³⁴ Bara nani, yenen ntoo munu anan nliru nin nnu kutelle, anit ajinjin, nin na nan ninyerte, among nanya mine iba mollu nani, ibana nani kutca, amon nanya mine iba kpizu nani nanya kutyi nlirag, ukoo nani kagbir udu kagbir. ³⁵ Kiti minere alakin nmyi nanan fiu kutelle, mongo na iwa gutun inye, uyiru nmyi Habila unan fiu Kutelle, udu nmyi zakariya usaun Barikiya ulenge na iwa mollughe, kiyitik, kiti nlirag nin nbagadi. ³⁶ Kidegen Meng nbellin munu, vat nile imone base kuji kone. ³⁷ Urushelima, Urushelima, fe ulenge na uдин mollusu anan nliru nin nnu Kutelle, idin filisu na ina tuu nani kiti mine, iyanghari uworsu ndinin su npitirin nono fe, kiti kirum, nafo kukuru na asa pitirino nono mye,

nagilit mye, bara nani, inani nari! ³⁸ Yenen nilari mine ba lawu ni lem sa anit. ³⁹ Bara Meng nbellin munu, na iba kuru iyenei ba nene udu ubun, se iworo, 'Unan nmariari ule na aba dak nanya lisa Ncikilarie.'”

24

¹ Yesu nuzu nanya kutii nlira a tunna ncin me; non katwa me da kitime ida dursoghe makeke kutii nlira. ² A kpana aworo nani, na anung din yenju ile imone vat ba? “Idin bellu minu kidegen, na litala lirim duku longo na ima sunu kitene ilong sa ukpiliwu ba.” ³ Na aso likup in Zaitun, non katwa me da kitime likot iworo. “Belle nari, ile imone mayitu nishiyari? Iyaghari ma dursu udakfe nin nimalin inyii? ⁴ Yesu kpana aworo nani. “Yenjen umon wa rusuzu minu. ⁵ Bara anit gbardang ma dak nin lissa ning; ima woru 'myari Kristi', tutung ima rusuzu anit gbardang. ⁶ Ima lanzu ubeleng likum nin liru likum; yenjen ayi mine wa fita, bara ilenge imone ma dak gbas a na imaline nsa da ba. ⁷ Bara nmon min ma fitu nivira nin mon min, tigo kitene ntong tigo. Ima su akpon nin hirtizu nmyen niti niti. ⁸ Vat ninlenge imone ma yitu ucizunu nniuwari. ⁹ Tutung ima nin nakpu minu nacara na lenge na ima timinu ino, imolsu minu. Uyii vat ma nari minu bara blissa ning. ¹⁰ Anit gbardang ma tirzu inin lessu ati. ¹¹ Anan bellu liru nin nuu Kutelle kinu ma fitu gbardang, iba wultunu anit gbardang. ¹² Bara na likara linanzang bati gbardang usu nanit ma ti camcam. ¹³ Vat ulenge na a tere kibinayi nanya

neu udu imalne, amere ma se utucu. ¹⁴ Ule uliru umang nbelleng kipin tigo Kutelle ima su unin nyii vat unan so kutuf kunba timin timin vat; imaline ma nin dak. ¹⁵ Nene asa iyene adadu an fiu, alenge na Daniel unan liru nin nuu Kutelle wa bellin, yissin nanya kiti kilau, (na unan bellu niyerte yinnin). ¹⁶ na alenge na idi in Yahudiya cum udu akup. ¹⁷ na ame ulenge na kitene kutii kitene nwa tolu adi yiru imonmong nan nya kilare ba. ¹⁸ ame ulenge na adi kunen na awa kpilin kilari ada yiru ugudun ba. ¹⁹ Ushe nawani alenge na ima yitu nin naburi, nin nalenge na ima yitunmazunun nono kubi kone! ²⁰ Sun nlira na ucum mine waso nin kubi likus sa liri na Sabbat ba. ²¹ Bara uniu ma yitu kang, umusun lenge na isa su unin ba tun ucizunu inyii udak kitimone, ana imakuru isu umusun nnin ba. ²² Sasa na ima canu ayiri ane ba, na unit wase utucu ba; bara alenge na ina fere, inani ma canu ayiri ane. ²³ Asa umong woro minu, yeneng Kristi ule; sa a “Kristi uni” na iwa yinin ba. ²⁴ Anan kinuu nKristi nin nanan liru nin nuu Kutelle kinuu ma dak isu imon fiu izikiki gbardang, iwultun anit libau, umunu wang alenge na imal ferui nani. ²⁵ Yenen nbellin minu a kubi dutu sa udak ²⁶ Bara nani, iwa bellin minu, “yenen, Kristi di nanya kusho,” na iwa nuzu udue ba, iwan woro minu, adi nanya kutii limot, na iwa yinin ba. ²⁷ Nafu na umalzinu kiti asa unya kusari kitene udu kadas, nanere wang udak in Saun in Nit ma yitu. ²⁸ Kikanga na libi nonku kikanere agbulluk ma pitirnu ku. ²⁹ Kimal na leli ayiri nniuwe uwui ma siriu, na upui mani

nkanang me ba, iyini ma dissu unuzu kitene kane, akara kitene kani ma zullunu kidowo. ³⁰ Udursu kulap ndak in Saun in Nit ma nuzu kanang kitene kani, vat tilem inyii ma su tiyom. Ima yenu Usaun Nnit din cinu nanya nawut kitene kani nin likara a ngogong midya. ³¹ Ama nin tu nono kadura me nin liwui kulangtung kanan, inung manin pitirunghe anit alau me na sari anas vat kiti kirum, unuzu nlo ligang kitene kani udu loli liganghe. ³² Sen uyinu nimoimon kiti kuca kupau. Asa ulang in nutuno tifa tipese, yinnon kussik nda susut. ³³ Nanere wang, asa iyene ile imone, yinnon nworu a daduru, adi susut nin kibulunghe. ³⁴ Kidegennere nbellin minu, na ko kuje ma katu ba, se ilenge imone nse ukulu vat. ³⁵ Kitene kani nin kadas ma katu, a na uliru ning ma katu ba. ³⁶ Ubellen nwui une nin kube na umong yiru ba, umunun inung nono kadura kitene kane, sa Usaunne, Uciffere cas yiru. ³⁷ Nafu na ayirin Nuhu wadi, nanere ma yitu udak Nsaun Nnit. ³⁸ Nafu aleli ayirin kulu nmyen inye wa dutu sa udak iwa din li iso, ipilla awani a iniza a shono mine nilugma udi duru lire na Nuhu wa piru uzirge, ³⁹ na iwa yiru imoimon ba nmyene da kulo uye umila nani, nanere ma yitu udak Nsaun Nnit. ⁴⁰ Ima se anit naba kunen; ima yiru unit urum, i sun urum. ⁴¹ Awani aba mayitu tiyazun; ima yiru urum, isun urum. ⁴² Nanya nani sun lisosin nca, bara na iyiru liri longo na cikilari mine ma dak ba. ⁴³ Yinnon ulele, Cikilari nwa yiru kubi kongo na ukiri din cinu, ama su uca na ama yinnu i puro kilae ipira ba. ⁴⁴ Nanere anung wang imasu uca

bara Usaun Nnit ma dak kubi kongo na ima yiru ba. ⁴⁵ Ani ghari kucin kone kujijing, na kuyina cikilari me tighe in yenju ngame, anan niza nani imonli mine nanya kubi dert? ⁴⁶ Unan nmari ari kucin kone, ulenge na cikilari me ma dak ada seghe nsu nani. ⁴⁷ Nbellin minu kidegene cikilari une ma tardughe kitene nvat nimon ilenge na a dimun. ⁴⁸ Andi kucin kunanzang nworu nanya kibinei me. Cikilari nigye ndandauna; ⁴⁹ anin cizin ufo nadon licinme, anin li aso nin nanan so nadadu, ⁵⁰ Cikilari kucin kone ma dak liri longo na kucin kone nceo kibinei ku ba, ⁵¹ Cikilari me ma kifigye a fogye anin ceo gye urume nan nanan rusuzu nati, kikanga na kuculu mayiti ku nin nyakku nayini.

25

¹ Kipin tigo Kutelle masin nafo abura kulidi alenge na iwa yiru ti pitilla i nya udun di zuru nin kwanyana nkifu kudan. ² An wa taun nanya mine wa di alalang, an wa taun yita jijing. ³ Kube na abura alalangye wa yiru tipitilla mine na iwa yaun nmon nuf ugang ba; ⁴ Inung abura ajjigye wa min amon abo nnuf ugang. ⁵ Nene na kwanyana kifu kudangye wa molu kubi, vat mine gbishizino i tunna nmoro. ⁶ Nanya kiitik kitik, ilanza ntet, yeneng, kwanyana nkifu kudangye! Nuzun udas idi zuro nangye.' ⁷ Abura ane tunna ifita vat i ngaatizina tila tipilla mine. ⁸ Alalangye woro na jijjigye, fulonnari nnuf mine bara tipitila bite din cinu ubicu.' ⁹ Inung ajjigye kawa nani i woro, Tidin yenju na mima batiinu nari ligowe na ghinu ba, nbara na can

kiti nanan lessu idi seru min mine. ¹⁰ Na inuzu ucin dun di serue, kwanyanan kifu kudane da, inung alenge na iwa di nin nimon mine vat pira kitin teru nilugme nan gye, ¹¹ kimal nane inung aleli abura da iworo, Cikilari, Cikilari, puno nari kibulung.' ¹² Akpana a woro, 'kidegenere ndin bellu minu, na nyiru minu ba. ¹³ Sun uca bara na i yiru lirei sa kubi nsame ba. ¹⁴ Umasin nafo kube na unit din cinu ucindu imon nmin; ayicila a cinme a kosso nani imon nacara me. ¹⁵ Umong anagye ti talents ti taun, umong anagye iba, umong tutung anagye tirum, kogha aw nigye cot nin likara m, anin nya udun cinme. ¹⁶ Na nin molu kubi ba, unan nitaune nya, adi kpliza acara mun, ase imon itaun kitene. ¹⁷ Nanere wang ame ulenge na awa seru iba wase imon iba kitene. ¹⁸ Ame ulenge na awa seru firume wa nyagye, adi wuzu kuwu nanya kutii, a nyeshe ikurfun ncikilari me ku. ¹⁹ Na kubi nkata gbardang cikilari na cin ane kpilla, ada batiza ikurfun me nan ghinu. ²⁰ Kucin kongo na kuwa seru itaun da ada kurtuno imon itaun kitene; a woro, cikilari, uwa nii ti talents ti taun. Yene, nna se ukpinu nimon itaun kitene. ²¹ Cikilari me worogye, gaja kang nin katwa, kucin kugegeme nin lidu licine! Usu lidu licine nanya nimon cing. Meng ma tifi yenju nimon gbardang. Pira nanya liburi libo ncikilarife. ²² Kucin kongo na kuwa seru iba da ada woro. 'Cikilari, uwa nii iba. Yene, nse ukpinu nton ti talents tiba kitene! ²³ Cikilari me worogye, 'gaja kang ni katwa, kucin kugegeme nin lidu licine! Usu lidu licine nanya nimon cing. Meng ma tifi uyenje imon gbardang. Pira nanya

liburi libo Ncikilari fe. ²⁴ Kunin kucing kongo na kuwa seru firum da ada woro. 'Cikilari. Men yiru fe unit ulenge na idin kpilizu fi ba: udin pitiru kiti kanga na ubilisa ku ba, udin bassu kiti kanga na ukpewu ku ba. ²⁵ Meng wa lanza fiu, nmini wa do ndi nyeshe fi talent fe nanya kutyen. Yene, kutura fe kongo. ²⁶ Cikilari me kawa aworogye, fe kucin nla liburi ni kugballa, fe yiru ndin pitiru bkiti kanga na nna bilissu ku ba nbassa ki kanga na nna npui ku ba. ²⁷ Uwanani ukpilizu nacara nin nikurfu, kubin sa nigye nwa seru ikurfun nigye nin nmyen kitene. ²⁸ Bara nani seren fi talente kitime ini ulenge na adi nin ti talents kulidei. ²⁹ Vat nle na adi ni nimon, ima kpingye ku gbardan. Ame ulenge na adu mun ba, ilenge na adumune wang ima seru. ³⁰ Gbudulnong inin tecu kucin kuhem kone i filing nanya nsirti mi bibit, kikanga na ama su kuculu nin nyakku nayini ku. ³¹ Kubi kongo na Usaun Nnit ma sa nanya ngongong ligowe nin nono kadura me, ama so kutet ngongong tigo me. ³² Ima nin pitirunu anit timyin timyin vat nbun me, ama nin wucu anite ngangaang, nafo na unan libya asa akoso akam nanya niyiin. ³³ Ama ciu akame ncara ulime me, a niyine ncara ugule. ³⁴ Ame Ugowe mani nin woru na lenge na idin cara ulime me, Daan, anung anan mmari Ncifning, leon ugadu kipin tigo kanga na iwa kyeminu mun, nworu kubi ntunun nyii. ³⁵ Bara na nwadi nin kukpon, inayi imonli; Nwadi nin kotu nayi inayi nmyen nsonu; Nwadi limari ipiri kutii; ³⁶ Nwadi fisere, ishoni imon; Nwadi nin konu

ida lissai; in yita licin ida kitinigye. ³⁷ Inung anan katwa kacine ma kawu i woro, 'Cikilari, ninshiyari tiwa yenefi nin kukpong tinafi imolin? Sa nin kotu nayi tinafi nmyen?' ³⁸ Sa inweri tina yenefi limara, tinafi kutii? Sa fisere tishonfi imon? ³⁹ Sa nishirari tina yenefi nin konu, sa licin tida kitife? ⁴⁰ Ame Ugawe ma kawu aworo nani. Kidegenere idin bellu minu, imon irika na ina su unit urum nanya na bebene linuananing, myeri ina sui. ⁴¹ Ama woru alenge na idin cara ugule me, cancanan kuponing, anung anan tin nnu, pira nanya nla sa ligan ulenge na ina kye unin bara shintan ku nin nanan kadura me, ⁴² bara na nwadi nin kukpon na inayi imonli ba; Nwadi nin kotu nayi na inayi nmyen ba. ⁴³ Nwadi limari na ipiri kutii ba; fisere na ishoni imon ba; nin konu a kutii licin, na ida lissai ba. ⁴⁴ Inung wang ma kawu iworu, 'Cikilari, tiwa yenefi nweri nin kukpon, sa nin kotu nayi, sa limara, sa fisere, sa nin konu, sa kutii licin na tisufi imonmong ba?' ⁴⁵ Ame manin kawu nani awor, 'kidegen idin bellu minu, bara na ina su ko unit urum nanya nabebene alele imon irum nanya ni lenge imone ba, myeri na ina sui ba'. ⁴⁶ Inung alele ima nyiu udu piru nanya nniu unsa lingang a inung anan katwa kacine udu nanya nlai unsa ligang”

26

¹ Kube na Yesu wa malu ubellu nliru une vat, a woro nono katwa me. ² “iyiru upaska nlawa ayiri abari cas, ima nakpu Usau Nnit ikotinghe kitene kuca.” ³ Ugo na Priest nin nakune nbun nanite

wa da pitirin kiti kirum kudaru Ngo na Prieste, ulenge na iwa yirughe nin lissa Kefas. ⁴ Ligowe ipizira tibau nworu ikifo Yeso ku imolughe likire. ⁵ Iwa din bellu, “ Na kubin idi paska, bara iwa fya anite ayi.” ⁶ Kube na Yesu wa di in Baitanya ngan Simon ukutulu, ⁷ na awa sossin kiti nli nimonli, umong uwani da kitime nin libo nnuf kunya kumang min nikurf gbardang, a kpilya minin litime. ⁸ Na nono katwa me in yene nani, ayi nana nani i woro, “Nyaghari finu nka kimole?” ⁹ Iwa lewu mini nin nikurfu gbardaang ikoso nikimon.” ¹⁰ Yesu nin yiru nane, a woro iyaghri nta idin bukuru nwani ulele kibinayi? Bara asuyi katwa kacine. ¹¹ Idi ligowe nan nikimone ko kome kubi, na meng ma yitu nan ghinu ko kome kubi ba. ¹² Ule ukpilyu nnufe kidowe na asuyi, asu nani a kelei bara ukassu nigha. ¹³ Nbelin minu kidegen, kiti kanga na ima su ulenge uwaze ku nanya lenge uyeh vat, imon ilenge na uwani ulele nsu ima bellu unin inan lizino nighe. ¹⁴ Umong nanya likure, ulenge na iwa yicughe Yahuda Iskaroti, ado kitin Ngo na Priest ¹⁵ aworo, “Imashinari ima ni meng nakpa minu ame?” Ibataghe azurfa akut atat. ¹⁶ Atunna ipizuru ndina ule na ama nakpu nani ame. ¹⁷ Lirin ncizunu nli fungal nsalin muccu, nono katwa me da kitime iworoge, “Weri udi nin su tidi kyele bara uli npaske?” ¹⁸ Aworo, “Can kitin mon unit nanya kipine iworoghe, 'Cikilari nworu, “kubi nighe nda duru. Meng ba su upaska ngafere ligowe nin nono katwa nighe” ¹⁹ Nono katwawe su nafo ubellu me, I kyele imonli Npaske. ²⁰ Na

kubi kuleleng nta, aso ama li ligowe nin nono katwa me likure. ²¹ Idi nanya kilewe, aworo, “Ndin bellu minu kidegen umon nanya mine ma lewui.” ²² Ita aburi asirne kang, kogha nanya mine tiringhe, sameri Cikilari?” ²³ Akawa aworo, “ulenge na adin sho ncara kishik kirume nin mi amere ma lewui. ²⁴ Usaun Nnit ma nyiu nafa na ina yerti litime. Kash nnit ulenge na ama liwu Usaun Nnit! Uma katinu unit une nin caut na iwa na marughe ba.” ²⁵ Yahuda ulenge na amere ma lewughe woro, “Sa menghari unan dursusu niyerti?” Aworoghe, ubelle nin litife.” ²⁶ Na iwa di kilewe, Yesu yauna ufungal, ata nlira ku, a pucco unin. Ana nono katwa me unin aworo, “Seren, leon. Kidowo nighari.” ²⁷ Ayauna kakkuke ata nlira ku, a nakpa nani aworo, “Sonon, vat mine. ²⁸ Mone nmii nalikawali nigharibmongo na ina gutun bara gbardang na se ukusu nalapi. ²⁹ Ndin bellu minu, na nma kuru nsono nmyen kumat kuce ba, se loli lire na nma sonu minin mipesse nan ghinu nanya kipin tigo Ncif ning.” ³⁰ Na ita avu nimalin, inuzu inya ucindu likup in zaitun. ³¹ Yesu woro nani, “kyitik kane vat mine ma tiru bara meng, bara ina nyerti, nma kpui unan libyawe ligo nakame ma malu kiti.” ³² Vat nani asa ifyyi, nma nyiu ubun mine udu nanyan Galili.” ³³ Bitrus woroghe, “Andi vat min ba diu bara fewe, na meng wasa nma tiro nsunfi ba.” ³⁴ Yesu woroghe, meng din bellufi kidegen, nin kyitik kane kukulok mayitu kusa kolsino ba, uba woru na uyiri ba so titat.” ³⁵ Bitrus woroghe, Andi ma mma ku ninfi gbas, na nma narifi ba.” Ngisin nono katwa me vat

belle nanare wang. ³⁶ Yesu tunna a nya ligowe nanghinu udu nkan kiti na idin yiccu kinin Ugetsemani a woro nono katwa me, “Son kikane meng do kikani ndi ti nlira.” ³⁷ A yira Bitrus ku nin na saun Zabeden ligowe nanghe atunna a cizina usirzu nayi, ayime nana. ³⁸ A tunna a woro nani, “Liburi nin siro bibit, nafo nku. Son kikane i yenje kiti nan mi.” ³⁹ A cancana udu ubun bat, a deo nin nalung ata nlira, a woro, “Ucif ning, andi uwasa uso nani, na kakukkane kata kiti nighe. “ Vat nani, na ubellu nighe ba, ubellu fere.” ⁴⁰ Ada kiti nnono katwa me ada se nani nmoro, a woro, a woro Bitrus ku, “inyaghar, na uwasa uyenje kiti nin mi kutanki kurumba? ⁴¹ Yenjen kiti isu nlira bara iwa piru nanyan dumuzunu. Uruhe yinna, kidowere dinin likara ba.” ⁴² Ado tutung unba adi ti nlira, aworo, “Ucif ning, andi na uwasa ukata nani ba se nsono uning, na ubellu fere so.” ⁴³ Ada tutung ada se nani idin moro, bara iyizi mine wa ti getek nin moro kang. ⁴⁴ Akuru a nya tutung, adi ti nlira uti un tat a belle uliru urume. ⁴⁵ Yesu da kitin nono katwa me aworo nani, “Idu nmoro nin shinua? Yeneng, kubi mal da duru, imal lewu Usaun nnit nacara nannan nalapi. ⁴⁶ Fitani nari ti nya. Yenen ulenge na aba lewiye nda duru.” ⁴⁷ A dutun nlirue, Yahuda, umong nanya mine likure da. Ligozin gbardang wa di ligowe ninghe unuzu kiti ngo na priest nan nakune nanite. Ida nin na sangali nan tica. ⁴⁸ Nene unit ulenge na amere ma lewu Yeseku wa tinani udursu, aworo, “Ulenge na in nyukkunghe, amere kiffonghe.” ⁴⁹ Ata mas ada kitin Yesu aworo, Ndin lissufi

una dursuzu ninyerte! A nyukunghe. ⁵⁰ Yesu woroghe, “Udondong su imong irika na uda nsue.” Inughe tunna ida, i kiffo Yesu ku, i nya ninghe. ⁵¹ Umong nanya nalenge na iwa di ligowe nan Yesu tunna a nakpa ucara me, a shuku kusangali, a kowo kucin Ngo na Priest, a weringhe kutuf. ⁵² Yesu tunna aworoghe, kpilla ushon kusangali fe kuparinme, bara vat nalenge na idin molsu nin na sangali iba molsu nani nin na sangali. ⁵³ Udin yenju na meng wasa in yicila Ucif ning, a toyi nin nono kadura me a lenge na ima katunu amui akut atat nin kutocin ba? ⁵⁴ Ani iba ti iyizari uliru Kutelle kulo, nworu unan so nani gbas?” ⁵⁵ Kubi kone, Yesu woro ligo nanite, “I da nin na sangiali nan tica ida kifoi nafa ukirya? Ndin sozu ndursuzo anit nanya kutii nlira kolome liri, ana i kiffoi ba. ⁵⁶ Vat ilenge imone so nani iyerte nanan liru nin nu Kutelle nan kulo.” Nono katwa me tunna isunghe ico. ⁵⁷ Alenge na i kiffo Yesue ku nya nighe udumun kiti Kefas ugo na Priest kikanga na anan niyerte nin nakune wa pitin ku ligowe. ⁵⁸ Bitirusa cas wa dortughe kidun piit udu kударu nwuccu nliru ndya kutii nlirie. A wa piru nanya a so ligowe nin nan ca ayene inyaghari iba su ninghe. ⁵⁹ Nene udyu kutii nlirie nin nanan kpilzu me vat pizira uliru bellu litime na ise Yesu ku nin kulapi, bara inan se finu nliru imolughe. ⁶⁰ Na iwa se uliru ba, vat nin nan liru kinuwe na iwa da ida su. kimal nani among naba da ⁶¹ I woro, “Unit ulele wor, meng wasa npuco kutii nlira Kutelle nkpila nke kunin nanya nayiri atat.” ⁶² Udyu kutii nlire fita ayisina, aworoghe, “na udin liru

ule na uma kpanu ba? Inyaghari ilele idin bellu litife?”⁶³ A Yesu yita nin kutike. Udya kilari nlira woroghe, “Ndifi kucukusu nin Kutellen lai, belle nari sa fere Kriste, Gono Kutelle.”⁶⁴ Yesu kawaghe, “Ubelle nani litife. Meng bellinfi nene, udu ubun uma yenu Usaun nnit sossin ncara ulime un likara, adin cinu kitene nawut kitene kani.”⁶⁵ Udya kilari nlire marya kulutuk me aworo, “A zogo Kutelle. Iyaghari nta tutung ti kuru ti du nin su nmon uliru? Yeneng nene anung lanza tizogoe.”⁶⁶ Iyaghari idin kpilizue?” Ikawaghe i woro, “Abatina ukul.”⁶⁷ Itufuzunghe ataf nmoro, ikuru iruzoghe, ifoghe tutung nin nacara mine,⁶⁸ I woro, “Sunari anabci fe Kristi. Ame ghari ulenge na a riofi?”⁶⁹ Kubi kone, Bitrus wa sossin ndas nbun kutii nwuccu nlirue, nkan kabura kucin da kitime a woro. “Fewang di ligowe nin Yesu Ngalili.”⁷⁰ Ata amusu kun nbun mine vat, aworo, “Na meng yiru imon ilenge na udin liru kitene ba.”⁷¹ Na anuzu udu kibulung, nkon kubura kucin ugan tutung yeneghe a woro alenge na iwa di kitene, “Unit ulele wang wa di ligowe nin Yesu Nnazaret.”⁷² Akuru ata amusu ku tutun nin nisiling, “Na in yiru unite ba.”⁷³ Nin kubiri bat, alenge na iwa yissin kitene da ida woro Bitrus ku, “Kidegenere, fe wang umong nanya minere, bara lilemfe ndursofi.”⁷⁴ Atunna a cizina izogo nin nisiling, “Na in yiru unitte ba.” Na nin dandaunu ba, kukulok kolsuno.⁷⁵ Bitrus lizino ulire na Yesu nin bellinghe. “Kukulok mayitu kusa kolsuno ba, uma ti umusun yiru nin titat.” A nuzu ado udas adi gilukang.

27

¹ Nene na kitin shanta, vat na didya na priest iyawa nin na kukune na nite kpiliza umolun Yesu ku. ² Itere ghe inyaa mung idi nakpa ghe na caran Bilatus, ugumna. ³ Ku bi kongo Yahuda, ulenge na awa leu ghe nyene isuu Yesu ku ushara nkul, a deo kutin akurtuno ikurfunge akut atat na iwa bya ghe na cara na priest didya nin na kune, ⁴ A woro, “Nati kulapi nlewe unan myii milau, min nan sali kulap.” Amma inun woro, “Ilele nsoo nyan kiti bit? Ulele ulawa ufin.” ⁵ Atoo ikurfunge nya kuti nlira, atunna anuza anyaa adi bana litime. ⁶ Adya kutii nlire yira ikurfunge inin woro, “Na ucaun i taa ile ikurfunge nanya filaiye ba bara na ikurfunge myii yari.” ⁷ I kpiliza ulire ligowe idi seru kunen nin nikurfunge ki ka na ima kasu amaraku. ⁸ Bara nani kunen kune idin yucu kunin, “Kunen nmyii” udak kitimone. ⁹ Nani imon ile na Irimiya na beleng i kulo, na awa woro, “I yira ikurfunge akut atat, uparashi ule na iwa ti liti me nnuzu na nit me Israila, ¹⁰ Ining na kiti kunenen, nafo na Cikilare na duru nani.” ¹¹ Nene Yesu yisina nbun ngumna, ugumne nin tiringhe, “Fere ugo na Yahudawe?” Yesu kawaghe, “ubelle nani.” ¹² Bara nani na i wa din pizirughe nin kulapi, na akawa nani imon ba. ¹³ Bilatus nin woroghe, “Uku lanza imon ile na idin belu litii fe?” ¹⁴ Bara nan na a kawa ligbulang lirumba, bara nani ugumne kifo unuu me. ¹⁵ Kubin buki mene ugadwari ugummne suun nkon kucin ko na anite fere. ¹⁶ Nkuni kube i wadi nin kon kucim kugbas lisa me Barabas. ¹⁷ Na izuru vat

kiti kirum, Bilatus woro nani, “Ghari idi nin su insun minu ame? Barabas sa Yesu ule idin yicu KKristi?” ¹⁸ Bara na ayiri i wa nakpaghe bara nshinari. ¹⁹ Na a wa sosin kutet nwucun nliru uwani me tooghe nin kadura a woro, na uwati imon nin kadura a woro, “Na uwati imon nin nit une ba. Bara na inneu kitimone nanya namoro bara ame.” ²⁰ A didya kutiii nlira nang na kukune ntardu nacara kutii nlira risa ligosin na nite i woro, idi nin su Barabas, imolu Yesu ku. ²¹ Ugumne tirino nani, “Ghari nan wabe idi nin su in cin minu ame?” I woro, “Barabas.” ²² Bilatus woro nani, “I yari mma ti nin Yesu ule na idin yicughe Kristi?” Vat mene kawa i woro, “Kotin ghe kitene kucan nkull.” ²³ Anin woro na nin, “Bara iyang, kulapin nyanghari ataa?” Bara nani ighantina ti uwi mene kang, “Katin ghe ku can nkull.” ²⁴ Bara na Bilatus nyene na a wa sa a wantina nani ba, banin nani ayene i cizina ufeuj nibinai, i yira myein, akusu acara me mbun ligozin na nite, a woro, “Na myein nin duku nin nang sali kulapi ulele. Yeneng ati mene imon ile na ima tigde.” ²⁵ Anite vat woro, “Na nmyii me so natii bite udu nono bite.” ²⁶ Anin suna nani Barabas ku, aning nakpa nani Yesu ku idi kotinghe kucan nkull. ²⁷ A sojan gumne yira Yesu ku udu nanya kitin yisizunu kutiin nwucun nliru idi pitirin a soje vat. ²⁸ I kalaghe imon kidowome vat itaghe imoon licin kidowe. ²⁹ Inin kyele kitik tigoo namart itaghe liti, i taghe uca ncara uleme me inin tumunu nbun me idighe liyom, idin belu, “Ulai dandaun Ugo na Yahudawa!” ³⁰ I tufuzunghe ataf, i bolo

ucan na cara me i kpizoghe mun kitene liti. ³¹ Na imala usughe liyarne, i kala imonne na itaghe kidowe, ishonghe inme, ini nya ninghe cindi kutinu kucan kull. ³² Na inuzu udas, I se umong unit kunang sirmi lisa me simon, uli na iwa boroghe iyizi a nya nanghinu bara anan yauna kucan nkull me. ³³ Idaa kankiti na idin yicu Ugolgota, kite na idin sumun, “Kiti na kankang nati.” ³⁴ Inaghe nmyein me gbalala a sono. Na a buti minin, na a yino usone ba. ³⁵ Na ikofinghe ikoso imoon kito wome nin kuriya. ³⁶ Inin suu idin yenju ghe. ³⁷ | Kitene litime i Yertine lo ligbulanghe na li woro, “Yesuari, ulele ugo na Yahudawa.” ³⁸ A kiri aba wa di ninghe kitene kuce, warum ncara ulime, warum ncara ugule. ³⁹ Ale na idin katizu zugizoghe, idin zinlu ati mene ⁴⁰ inin din belu, “Fe ule na uwadin woru uturiin atat! Tucu litife andi fe Gono Kutelleari, tolo kitene ku can nkull kone!” ⁴¹ Nanere adidya kutiin nlire wadin sisughe ligowe nanang niyerte nin nakukunen ntardu nacara kutii nlira, nin wor, ⁴² “Ana tucu among, na a wasa atucu litime ba. Amere Ugoon Israila. Na atolu kitine kucan nkulle, ti ma nin yinun ninghe. ⁴³ Ana yinin min Kutelle. Na Kutelle tucughe nene a wadi nin suwe, bara ana woro, 'Meng Gono Kutelleari.'” ⁴⁴ A kire na i wa kutin nani ligowe taghe liyarin lirume. ⁴⁵ Nene ucizinu kubi kun tocin insirti talo nmgeine vat udu kubi kun zakure. ⁴⁶ Udu kubi kun zakure, Yesu taa intet nin liwui kang a woro, “Eli, Eli, lama sabachthani?” na idin nufi, “Kutelle nin, Kutelle nin, iyarin taa usuni?” ⁴⁷ Na ale na iwa yisin kupoowe nlanza nani, i

woro, “Adin yicu Iliya ku.” ⁴⁸ Kitene umong ta ucum a di yiru usoso, a lumu unin nin myein mi gbalala, ataa nca ujangaran a nakpaghe a sono. ⁴⁹ Kagisin mene woro, “Sunanghe tiyene sa Iliya ba dak ada tucughe.” ⁵⁰ Yesu nin gphantina liwui nin teet anin suna nfep me a kuu. ⁵¹ Bara nani azanin kesu kiti kilau kutii nlire marta tiba unuzu kitene udak kadase. Kutine nin zuluno kang, apara martiza. ⁵² Ni sek wa pozun, abe na nit alau ale na iwa nun fitiza. ⁵³ I nuzu nanya niseke na ame nfta, a pira kipin kilau, a duro anit gbardan litime. ⁵⁴ Nene na asoje nyene nani nan nale na iwadin yenjun Yesu ku yene uzulunu kutine nin nimonile na isee feu da nani kang inin woro, “Kidegene Gono Kutelleari kane wadi.” ⁵⁵ A wani gbardan na iwa dufin Yesu ku unuzun Galili inan di kye ghe waduku idin yenju vat iyisina piit. ⁵⁶ Nanya mene Maryamu Magdaliya, Maryamu unang Yakub, nin Yusufu ning naa nnonon zibide. ⁵⁷ Na kulelen nda, umong unan nikurfung kunan Arimatiya, lisane Yusufu, ule na awadi gono kaduran Yesu. ⁵⁸ Ada see Bilatus ku atiringhe kidowon Yesu. Bilatuse woro nani i ninghe. ⁵⁹ Yusufu yira kidowe, a gbincilo nanya mayapi ma boo, ⁶⁰ a nunku nanya kisek kipese kanga na awa wuzu nanya natala. Anin tarda llitala kibulun kiseke anin nya. ⁶¹ Maryamu Magadaliya nin leli Maryamu wa di kikane, i sosin idin Yenju kideke. ⁶² Nin kurtunun koiye, lo na liwa kafin, lirin shiri, a didya kultiin nlira nin na Farisiyawa wa pitirin nan Bilatus. ⁶³ I woro, “Cikilari, ti lizino na unang kinu kane wadi nin nlai a wa woro, 'Mbaya nayiri atat nma fitu

tutung.' ⁶⁴ Bara nani ta anit idi yenje kiseke udu liri lin tatte. Bara nono katwa me wada tuughe i belle anit au, 'Afita nanya kiseke.' Kinu kin mbe wa kata kin burne." ⁶⁵ Bilatus woro nani, "Yiran unan ncaa. Can idi kiliin kitene vat." ⁶⁶ Bara nani i do idi kilin Kiseke vat, itursu litale inin ceu anan ncauleku.

28

¹ Nene na Asabat wa cinu ukatu, a icina upiru liri lin finnun nsati, Maremu Magdalin nin leli Mareme da ida yene kiseke. ² Itunna iyene ina su uzulunu kutyin kang, bara kunan kadura Kutelle wa tolu unuzu kitene kani, ada turno litale, anin so kitene linin. ³ Uyenju me wadi nafo umalizunu nwuru, a imon me wa pugun nafo aduga. ⁴ Anan cawe nketuzu ninfiu inin so nafo abi. ⁵ Unan kadura Kutelle lira nin nawane, aworo nani, "Yenje iwa lanza fiu, bara nyiru idin pizuru Yesue ku, urika na iwa kotinghe. ⁶ Na adi kikane ba, amal fitu, nafo na awa belin minu. Dan ida yene kiti kanga na Cikilare wa non ku. ⁷ Can mas idi bellin nono katwa me, 'Afita nanya nanan kul. Yenen amini nbun mine udu Ugalili.' Ima yenughe kikane, yenen, nbelin minu." ⁸ Awane tunna inya kiti kisseke nin fiu nin nayiabo kan, nin cum ndi bellin nono katwa me. ⁹ Yesu tunna azuro nan ghinu aworo, "Ishawan." Awane da, ikpa abunu me, inin sughe usujaida. ¹⁰ Yesu nin woro nani, "Yenje iwa lanza fiu. Can idi bellin nuana inya udu Ugalili. Kikane, ima yenii." ¹¹ Na awane wadi ncin, vat nanan cawe pira nanya kipine idi bellin Ugo na

Prieste vat nimon ilenge ifara. ¹² Na a Prieste wa zuro nin nakune isu ulire nan ghinu, ina anan tecu natine ikurufun gbardang. ¹³ Inin woro nani, “Belle among non katwan 'Yesu' na dak nin kitik ida tuzu kidowo me a arik yita nmoro.’ ¹⁴ Asa uliru ulele nduru kitin gumna, tima sonu litime na ama su minu imonimon ba.” ¹⁵ Asoje sere ikurfughe, itunna isu nafo na ibelle nani isu. Uliru ulele mala kiti nanya na Yahudawa, uleo ubun tutung udak ko kube. ¹⁶ Ama inung nono katwa likure nin warum nya udu Ugalili, udu likup longo na Yesu wa woro nani ido. ¹⁷ Na iyeneghe, isughe usujada, among yitan shaka me. ¹⁸ Yesu da kiti mine, alira nan ghinu aworo, “Likara vat kitene kani nin lin kutyin, inani nacara ning. ¹⁹ Bara nani, can nanya nipinpin nyii idi su uwazi ise nono katwa. Ishintu nani nmyen nanya lissa Ncif, nin Saun, a Uruhu ulau. ²⁰ Dursuzon nani idofin vat nimon ile na nna bellu minu. Tutung yenen, Ndi ligowe nanghinu kolome liri, udu ligan nyii.”

Amo New Testament
The New Testament in the Amo language of Nigeria
copyright © 2020 Door43 World Missions Community

Language: Timap (Amo)

Translation by: AFenlason, ALHASSAN SUDA, Chrispher Ishaya, James, Kawusu David, Pungs Makarios, Zephaniah A. Isau, tab04-nig, tab12-nig

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution Share-Alike license 4.0.

You have permission to share and redistribute this Bible translation in any format and to make reasonable revisions and adaptations of this translation, provided that:

You include the above copyright and source information.

If you make any changes to the text, you must indicate that you did so in a way that makes it clear that the original licensor is not necessarily endorsing your changes.

If you redistribute this text, you must distribute your contributions under the same license as the original.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

Note that in addition to the rules above, revising and adapting God's Word involves a great responsibility to be true to God's Word. See Revelation 22:18-19.

2020-07-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 6 Jul 2020

cb0040a9-2597-55c7-975b-461d5a397911